اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

یکشنبه • ۲۶ دی ۱۴۰۰ • ۱۳ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳ • ۱۶ ژانویه ۲۰۲۲ • سال چهارم • شماره ۷۷۰ • ۸صفحه • قیمت ۲۰۰۰ تومان

تورم، بلای جان معادن

آمارها نشان می‌دهد هزینه فعالیت‌های اکتشافی بخش معدن در امسال حدود ۴ برابر افزایش یافته در حالی که تعداد مجوزهای اکتشافی صادر شده، کمتر از زمان مشابه در سال گذشته است. این آمار نشانگر کاهش حجم فعالیت‌های اکتشافی معدنی در کشور و افزایش فشارهای مالی این حوزه است. فعالان معدنی ضمن اعتراض به نبود تسهیلات و حمایت‌های مناسب دولتی، این موضوع...

۲

بلاتکلیفی ۱۸ ساله برای ساخت «سیمان سمنگان»

در سال ۸۲ کلنگ پروژه‌ای بزرگ، تحت عنوان کارخانه سیمان سمنگان در شهرستان مانه و سملقان به زمین زده شد تا کورسوی امیدی برای جوانان این شهرستان روشن شود که بتوانند کسب درآمدی از آن داشته باشند، اما با گذشت ۱۸ سال از کلنگ‌زنی این پروژه همچنان به حالت بلاتکلیف و نیمه‌کاره...

۶

یادداشت

بقای تولید در خطر است

۷

تیترهای روز

سرمایه‌گذاری رمز احیای معادن راکد

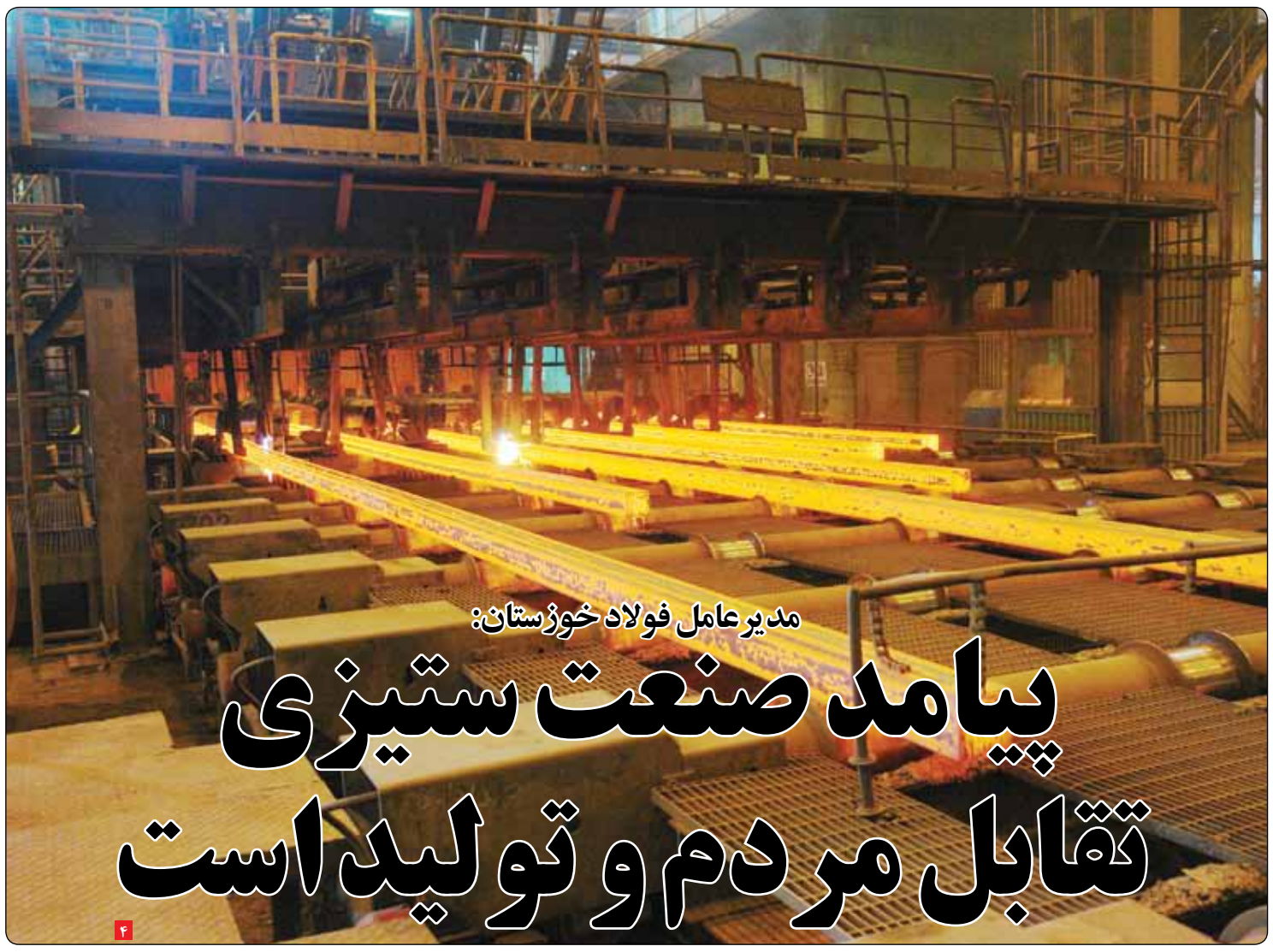
در روزهای اخیر اخبار متعددی مبنی‌بر واگذاری معادن راکد از طریق مزایده به فعالان بخش خصوصی است. مزایده‌های این چنینی به منظور احیای بخش معدن و فعال‌سازی معادنی است که به دلیل مشکلات مختلفی راکد و غیرفعال هستند. طی روند مزایده‌ها، پهنه‌های معدنی به متقاضیان واجد شرایط براساس ضوابط و قوانین موجود برای فعالیت واگذار می‌شوند. امانکته حائز اهمیت، دلیل رکود معادن است چراکه فعالان معدنی معتقدند اغلب معادن امروزه بنا بر دلایل مشابه و متعددی تعطیل می‌شوند و تغییر بهره‌بردار و متولی...

۳

چرخ سودآوری صنعت فولاد متوقف می شود

کلیات بودجه سال ۱۴۰۱ به تصویب نمایندگان مجلس شورای اسلامی رسید و در حال حاضر نیز جزئیات این لایحه توسط کمیسیون‌های تخصصی مجلس شورای اسلامی در دست بررسی قرار دارد. نخستین واکنش‌ها از سوی فعالان صنایع مادر حکایت از آن دارد که مفاد پیش‌بینی‌شده در این لایحه، برای این تولیدکنندگان جذاب نیست.

۷

مدیرعامل فولاد خوزستان:

پیامد صنعت ستیزی تقابل مردم و تولید است

۴

سرمقاله

چالش های پیش روی صنعت زغال سنگ

سعید صمدی
دبیر انجمن زغال‌سنگ و رئیس کمیسیون معدن خانه اقتصاد ایران

چندی پیش خبری مبنی‌بر تصمیم وزارت صنعت، معدن و تجارت برای ورود زغال‌سنگ به بورس کالا مطرح شد. در وهله نخست باید تاکید کرد منظور وزیر صنعت، معدن و تجارت از ورود زغال‌سنگ به بورس، بورس انرژی است. از آنجا که زغال‌سنگ جزو حوزه انرژی به شمار می‌رود، بخشی از تعاملات مربوط به این حوزه در بورس انرژی انجام شده و به نظر می‌رسد منظور وزیر صنعت، معدن و تجارت، افزایش عرضه زغال‌سنگ در بورس انرژی باشد.

فعالیت تجاری در حوزه زغال‌سنگ امروز درگیر چالش‌های فراوانی از نظر عرضه تقاضا است. برای مثال، زغال‌سنگ حرارتی مصرف عمده صنایع و واحدهای تولیدی است که از این ماده به‌عنوان سوخت اصلی خود استفاده می‌کنند.

بازیگران این معاملات اغلب در بازارهای آزاد و در فضاهایی غیر از بورس انرژی به تعامل و تجارت می‌پردازند زیرا این بازار به‌شدت پررونق بوده و به دلیل بالا بودن حجم درخواست‌ها و معاملات زغال‌سنگ حرارتی، این ماده حتی با قیمتی بالاتر از قیمت جهانی در ایران مبادله می‌شود.

ادامه در صفحه ۲

افتخاری دیگر در شرکت‌های تابعه فولاد خوزستان؛

بالاترین رکورد حمل و برداشت کنسانتره از شرکت صنعتی و معدنی توسعه فراگیر سناباد

افتخاری دیگر در شرکت‌های تابعه فولاد خوزستان رقم خورد و بالاترین رکورد حمل و برداشت کنسانتره از شرکت صنعتی و معدنی توسعه فراگیر سناباد، از سوی شرکت چند وجهی فولاد لجستیک کسب شد. به گزارش خبرنگار روابط عمومی، با تلاش کارکنان شرکت صنعتی و معدنی توسعه فراگیر سناباد و برنامه‌ریزی مدون کارکنان شرکت حمل و نقل چند وجهی فولاد لجستیک و مشارکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران، رکورد بارگیری و ارسال کنسانتره از ابتدای امسال نسبت به مدت مشابه سال های گذشته در مجتمع‌های تولیدی سنگان از طریق حمل و نقل ریلی و جاده‌ای شکسته شد. علی قبادی مدیر عامل شرکت چند وجهی فولاد لجستیک، ضمن اعلام این خبر گفت: رکورد بی‌سابقه بارگیری کنسانتره از طریق حمل ریلی و جاده‌ای، در ادامه عملکرد موفقیت‌آمیز و کسب رکوردهای پیاپی سال جاری به دست آمده است. وی ضمن اشاره به حمایت بی‌دریغ مدیریت ارشد فولاد خوزستان و مدیریت شرکت توسعه فراگیر سناباد افزود: هماهنگی با واحد حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای، اصلاح فرآیندهای موجود و سرعت بخشی به آنها از عوامل اصلی این موفقیت به شمار می آید. امید که با برنامه‌ریزی صورت گرفته و همکاری مدیریت بهره‌برداری در ایجاد شتاب بیشتر به عملیات بارگیری و حمل کنسانتره و همچنین اهتمام کارکنان و واحدهای پشتیبانی، عملکرد درخشانی در سال ۱۴۰۰ در زمینه بارگیری مواد اولیه کنسانتره از معدن سناباد ثبت شود.

قبادی در ادامه گفت: شرکت فولاد لجستیک در ۲۰ دی ماه ۱۴۰۰ موفق شد با حمل بیش از ۱۸ هزار و دویست تُن کنسانتره به مقصد فولاد خوزستان ضمن ثبت رکورد جدید در زمینه حمل روزانه کنسانتره از معدن سناباد در مقابل حمل ۱۴ هزار و نهصد تن کنسانتره (رکورد قبلی)، برنامه حمل از پیش تعیین شده سالیانه خود در سال ۱۴۰۰ را تحقق بخشد. مدیرعامل فولاد لجستیک ضمن تبریک این موفقیت به خانواده گروه فولاد خوزستان اظهار داشت: دستیابی به این موفقیت ارزشمند در شرایط ویژه حاکم در جهان که تحت تاثیر پاندمی کرونا قرار گرفته، علاوه بر کسب شاخص حائز اهمیت رکورد حمل جدید، نشان از همدلی و اراده مجموعه چند وجهی فولاد لجستیک در راستای خدمت رسانی بیشتر به مجتمع عظیم فولاد خوزستان دارد.

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای
شماره: ۵۲۴۳۹۵۵۳

شرکت فولاد خوزستان
«سهامی عام»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: بهینه‌سازی سیستم اتوماسیون و مانیتورینگ احیا۲
نوع مناقصه: عمومی دومرحله‌ای
مدت زمان: ۲ سال
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۰۵ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وب‌سایت pim.ksc.ir ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم خود را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از تائید کمیته ارزیابی تامین کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۳ به مدت دو روز در قبال واریز مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ریال (غیرقابل استرداد) به صورت آنلاین از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ خرید اسناد تخصصی)
دریافت الکترونیک فایل اسناد تخصصی مناقصه از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ اسناد تخصصی)
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۳۰
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت/ فنی: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۰۱
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۶،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
نشانی شرکت: اهواز- کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان، **مدیریت:** خرید خدمات و قراردادها
تلفن: ۶۴۱۸-۳۲۱۳-۰۶۱ **ایمیل:** E.HEIBATI@KSC.IR
روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۱۰/۲۶ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۱۰/۲۸

فرهیختگان و مدیران همچنان فرهنگ روزنامه‌خوانی را در کنار رصد سایت‌ها و پایگاه‌های خبری حفظ کرده‌اند

جای شما در روزنامه‌های صمت، صنعت، روزگار معدن، تجارت، روزگار اقتصاد، روزگار خودرو در وب‌سایت صمت و در پایگاه خبری کسترش خالی است

ارتباطات با استمرار زنده می‌ماند

سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲- ۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸

www.smtnews.ir www.gostaresh.news

روزگار معدن

اخبار

۲ یکشنبه
۲۶ دی ۱۴۰۰
۱۳ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳
۱۶ ژانویه ۲۰۲۲
سال چهارم ● شماره ۷۷۰

سرمقاله

چالش های پیش‌روی صنعت زغال‌سنگ

دلیل اصلی این اتفاق هم تعیین‌کننده بودن میزان عرضه و تقاضا بر قیمت‌ها است زیرا اگر برای ماده یا محصول تولیدی تقاضای بالایی وجود داشته باشد، در صورت کمتر بودن عرضه، قیمت محصولات افزایش چشمگیری خواهد داشت. به هر میزان هم که عرضه نزدیک به مقدار تقاضا شوند، شاهد رونق در خرید و فروش این محصول و به‌طور کلی تعاملات تجاری در عرصه یادشده خواهیم بود. اما رونقی که در بازارهای زغال‌سنگ حرارتی مطرح می‌شود، در بازار دیگر انواع زغال‌سنگ نیست. به‌عنوان مثال، نوعی از زغال‌سنگ وجود دارد که در بازارهای جهانی از گونه‌های مهم و کاربردی زغال‌سنگ شناخته شده و مصارف بسیار بالایی دارد. حتی به همین دلیل هم قیمت جهانی آن از بهای زغال‌سنگ حرارتی بالاتر است. اما این اتفاق در ایران برعکس بوده و به دلیل تقاضای بسیار پایین برای این نوع زغال‌سنگ، قیمت آن از زغال‌سنگ حرارتی پایین‌تر است. مبادلات این نوع زغال‌سنگ اغلب در بورس انرژی صورت گرفته و از آنجا که تنها دو شرکت خریدار آن هستند، به بهایی بسیار پایین حتی پایین‌تر از حد تعیین‌شده زغال‌سنگ را خریداری می‌کنند؛ بنابراین به دلیل نبود بازار مناسب تجاری در داخل کشور هیچ فعال معدنی تمایل به سرمایه‌گذاری در این بخش از زغال‌سنگ ندارد. از سوی دیگر، با وضع قوانین سختگیرانه در زمینه صادرات زغال‌سنگ، در عمل این اقدام نیز برای فعالان این عرصه منتفی بوده و نمی‌توانند تولیدات خود را در صورت نبود بازار مناسب در داخل، به کشورهای خارجی و خواهان زغال‌سنگ صادر کنند. باید تاکید کرد ایران در سال‌های اخیر با افزایش تقاضا برای زغال‌سنگ (زغال‌سنگ حرارتی) در صنایع و واحدهای تولیدی خود روبه‌رو بوده است. اما به دلیل نبود حمایت‌های مناسب دولت، سرمایه‌گذاری گسترده‌ای برای توسعه فعالیت‌های این بخش صورت نگرفته است. در پی این اتفاق به‌ناچار بخشی از نیاز زغال‌سنگ کشور در سال‌های اخیر از طریق واردات تامین می‌شود. مهم‌ترین این موضوع را می‌توان پایین بودن نسبی بهای انواع زغال‌سنگ‌ها و همچنین وجود موانع گسترده در فعالیت‌های صادراتی دانست. پیش‌بینی می‌شود در صورت استمرار وضع موجود و بی‌توجهی به بازارهای تجاری زغال‌سنگ، بیش از امروز به واردات زغال‌سنگ از خارج وابسته باشیم. این موضوع برای ایران که کشوری معدنی به شمار می‌رود، نوعی عقبگرد در فعالیت‌های معدنی است زیرا می‌توان با اصلاح سیاست‌گذاری‌های از جمله قیمت‌گذاری‌های دستوری (که از سوی دولت برای بازارهای تجاری زغال‌سنگ وضع می‌شود) و تسهیل روند صادرات، شاهد رونق در معاملات تجاری تمامی انواع زغال‌سنگ بود.

خبر

صدور ۶۵۶ پروانه اکتشاف در ۸ ماه

طبق جدیدترین آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت، طی هشت ماه امسال ۶۵۶ پروانه اکتشاف صادر شد که این رقم ۱.۴درصد بیش از عملکرد مدت مشابه سال گذشته است. به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، معاونت طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت، اعلام کرد: از ابتدای فروردین تا پایان آبان امسال، ۶۵۶ فقره پروانه اکتشاف صادر شد. این رقم در مدت مشابه سال گذشته، ۶۴۷ فقره بود. همچنین، در این مدت ۳۰۷ فقره «گواهی کشف» و ۳۳۸ فقره «پروانه بهره‌برداری» صادر شد که در مقایسه با آمار مدت مشابه سال گذشته (۳۴۰ فقره گواهی کشف و ۴۱۵ فقره پروانه بهره‌برداری)، به ترتیب ۹.۷ و ۱۸.۶ درصد کاهش نشان می‌دهد. طی ۸ماهه امسال، در مرحله پروانه بهره‌برداری معادن، ۳۰۷۲نفر به مجموعه اشتغال این بخش افزوده شد. بر اساس این گزارش، هزینه عملیات اکتشاف در مدت مذکور به ۳ هزار و ۲۶۹ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم مدت مشابه سال گذشته (۸۴۵میلیارد ریال)، ۲۸۷ درصد افزایش یافت.

تورم، بلای جان معادن

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

آمارها نشان می‌دهد هزینه فعالیت‌های اکتشافی بخش معدن در امسال حدود ۴ برابر افزایش یافته در حالی که تعداد مجوزهای اکتشافی صادر شده، کمتر از زمان مشابه در سال گذشته است. این آمار نشانگر کاهش حجم فعالیت‌های اکتشافی معدنی در کشور و افزایش فشارهای مالی این حوزه است.

به گزارش آرتان پرس، فعالان معدنی ضمن اعتراض به نبود تسهیلات و حمایت‌های مناسب دولتی، این موضوع را عامل اصلی توسعه نیافتگی بخش‌های مختلف فعالیت معدنی دانسته‌اند. به عقیده آنها، ذات معدن کاری غیر از پر هزینه بودن، زمان‌بر است و این موضوع ریسک فعالیت معدنی را بیشتر می‌کند.

بر اساس آخرین آمار، از ابتدای امسال تا پایان آبان در مجموع ۳ هزار و ۲۶۹ میلیارد ریال صرف هزینه‌های اکتشاف شده که ۳.۸ برابر بیشتر از مدت مشابه سال گذشته است و رشد ۲۸۷ درصدی را نشان می‌دهد؛ این در حالی است که ۳۱۸ نفر (معادل ۹.۴ درصد) از تعداد شاغلان به واسطه صدور پروانه‌های بهره‌برداری، کم شده است.

طبق آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت، طی ۸ ماه امسال از میزان صدور گواهی کشف، پروانه بهره‌برداری و میزان اشتغال در معادن به واسطه پروانه بهره‌برداری نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاسته شده است. با این حال، هزینه صرف شده برای عملیات اکتشاف افزایش ۲۸۷درصدی و میزان صدور پروانه اکتشاف افزایش ۱.۴ را ثبت کرده‌اند.

در مجموع ۸ ماه امسال ۶۴۷ پروانه اکتشاف صادر شده که فقط ۹ مورد بیشتر از میزان صدور آن طی ۸ ماه نخست سال گذشته (۶۵۶ مورد) است و رشد ۱.۴ درصدی را ثبت کرده است. همچنین طی مدت یاد شده امسال ۳۰۷ گواهی کشف معادن صادر شده که نسبت به ۳۴۰مورد صادر شده طی ۸ ماه ابتدایی سال گذشته ۹.۷درصد افت داشته است.

طبق آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت، در صدور پروانه بهره‌برداری تا پایان آبان امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته بیشترین افت صدور مجوز مربوط به پروانه بهره‌برداری است که با کاهش ۱۸.۶ درصدی از ۴۱۵ به ۳۳۸ فقره رسیده است.

علاوه بر مجوزهای معدنی، میزان اشتغال به واسطه صدور پروانه‌های بهره‌برداری نسبت به مدت مشابه سال گذشته افت ۹.۴ درصدی داشته است. در حالی که از ابتدای فروردین تا پایان آبان ۱۳۹۹، حدود ۳ هزار و ۳۹۰ نفر مشغول شدند، اما این تعداد در مدت مشابه امسال به ۳ هزار و ۷۲ نفر کاهش یافته است. در مقابل، اما سرمایه صرف شده برای عملیات اکتشاف طی ۸ ماه امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۸۷ درصد افزایش یافته است.

سرمایه مجوزهای صادرشده برای اکتشاف معادن که معادل هزینه صرف شده برای عملیات اکتشاف است، در نیمه نخست امسال ۳ هزار و ۲۶۹ میلیارد ریال ثبت شده است. این در حالی است که در مدت مشابه سال گذشته ۸۴۵میلیارد ریال صرف شده بود.

کیفیت بهتر ذخایر عمقی

محمدرضا نعمت‌الهی، فعال معدنی، اکتشافات را مهم‌ترین فعالیت چرخه معدن کاری معرفی کرد. او در وهله نخست توجه به فعالیت‌های مربوط به زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی را لازمه توسعه بخش معدن کشور عنوان کرد و توضیح داد: اکتشافات منابع معدنی و شناسایی ذخایر امیدبخش، گام نخست چرخه معدن کاری نه‌تن‌ها در ایران بلکه در کل جهان است. اکتشافات معدنی در هر سطحی منجر به شناسایی بهتر منابع و در نتیجه استفاده بهینه‌تر از ذخایر معدنی موجود می‌شود. از این رو، تمامی کشورهای معدنی اهمیت زیادی برای فعالیت‌های این بخش قائل هستند و همواره برای انجام هرچه بهتر اکتشافات معدنی تلاش می‌کنند.

در ایران نیز به‌عنوان یکی از کشورهای معدنی جهان، معدنکاران و مسئولان نهادهای دولتی باید به فعالیت‌های مربوط به زمین‌شناسی و اکتشافات توجه شایانی داشته باشند. این فعال معدنی ادامه داد: متاسفانه تا امروز اغلب اکتشافات معدنی کشور، اکتشافات سطحی بوده و همچنان از منابع ارزشمند موجود در سطوح زیرین و عمیق‌تر، بهره‌مند نشده‌ایم. باید به این نکته توجه کرد منابع معدنی موجود در عمق زمین، مرغوب‌تر و با کیفیت بهتری نسبت به مواد معدنی موجود در سطح زمین هستند؛ بنابراین استفاده از این منابع می‌تواند نتایج بهتری نه‌تنها برای تولیدات بخش معدن بلکه محصولات زنجیره ارزش‌افزوده آن به همراه داشته باشد؛ بنابراین توجه به این ذخایر ارزشمند معدنی ضروری به نظر می‌رسد.

معضل کمبود منابع مالی

نعمت‌الهی در ادامه به دلایلی که سبب شده اکتشافات معدنی امروزه کشور سطحی باشند، اشاره کرد و توضیح داد: وجود موانع متعددی سبب شده تا فعالان معدنی نتوانند ذخایر عمیق موجود را شناسایی و از آنها استفاده کنند. مهم‌ترین مانع موجود را می‌توان نبود منابع مالی مناسب عنوان کرد. تمامی فرآیندهای معدنکاری هزینه‌بر است، اما فعالیت‌های اکتشافی از دیگر بخش‌ها پرهزینه‌تر بوده و با ریسک فراوانی همراه است؛ به این صورت که ممکن است معدنکار سرمایه زیادی را برای فعالیت‌های اکتشافی صرف کند، اما در آخر به نتیجه مطلوب دست پیدا نکند.

از این رو، همواره فعالان معدنی تمایل چندانی به انجام فعالیت‌های اکتشافی به ویژه اکتشافات در سطوح عمیق ندارند؛ بنابراین یکی از بهترین راهکارهایی که برای حل مشکلات اکتشافی کشور می‌توان نام برد، تامین تسهیلات مالی از سوی نهادهای دولتی است؛ به این صورت که دولت برای فعالیت‌های اکتشافی، حمایت‌های مالی و تسهیلات مناسب درنظر بگیرد تا فعالان معدنی نیز برای انجام فعالیت‌های اکتشافی ترغیب شوند.

وی در ادامه افزود: علاوه بر آن تخصیص امتیازات مالی مناسب برای فعالان معدنی می‌تواند در کنار تامین منابع مالی در این موضوع موثر باشد. به عبارتی، دولت برای معدنکارانی که فعالیت‌های اکتشافات عمقی را انجام می‌دهند، تسهیلات و امتیازات بیشتری در نظر بگیرد. در این شرایط فعالان معدنی تمایل بیشتری برای انجام اکتشافات عمیق خواهند داشت.

اهمیت وجود اطلاعات جامع

این فعال معدنی در ادامه نبود اطلاعات کافی در اختیار فعالان بخش خصوصی و همچنین شیوه سنتی اداره شدن معادن را یکی از موانع اکتشافات عمیق معرفی کرد و افزود: حرکت فعالان بخش معدنی به سمت اکتشافات عمیق، نیازمند بسترسازی از سوی سازمان‌های دولتی است. غیر از نبود منابع مالی مناسب، کمبود آمار و اطلاعات اکتشافی کامل و جامع نیز سبب شده تا شاهد اکتشافات عمیق در بخش معدن نباشیم. تهیه و تکمیل این اطلاعات جامع برعهده نهادهای دولتی مربوطه است. سازمان‌های دولتی متولی بخش معدن باید با همکاری شرکت‌های معدنی بزرگ و فعال دولتی، به انجام عملیاتی از جمله حفر چاه‌های عمیق و گمانه‌زنی بپردازند.

همچنین در اختیار قرار دادن نقشه‌های ژئوفیزیک هوایی (که درحال‌حاضر سازمان زمین‌شناسی برای اغلب شهرهای کشور این نقشه‌ها را تهیه کرده است) به فعالان بخش خصوصی از دیگر اقدامات مهمی است که باید توسط نهادهای دولتی انجام شود. در این شرایط بستر مناسبی از نظر وجود اطلاعات مفید و مهم اکتشافی برای معدنکاران فراهم می‌شود.

نعمت‌الهی ادامه داد: علاوه بر موارد مطرح شده، آنالیز اطلاعات اکتشافی از دیگر مسائل مهم مربوط به تکمیل اطلاعات و داده‌های اکتشافی است. باید همواره درنظر داشت تکمیل اطلاعات زمین‌شناسی و ارائه آن به فعالان بخش خصوصی نوعی تشویق و حمایت از فعالیت‌های معدنی بوده و می‌تواند منجر به ترغیب فعالان اقتصادی داخلی و خارجی به سمت سرمایه‌گذاری بر معادن ایران شود.

در ادامه نمی‌توان تاثیر وجود تجهیزات نو و کارآمد را درنظر نگرفت. به طور کلی وجود دانش روز و استفاده از فناوری‌های مناسب منجر به شناسایی بهتر ذخایر معدنی و افزایش بهره‌وری معادن خواهد شد.

نقص در اولویت‌بندی واگذاری‌ها

نعمت‌الهی در ادامه فقط مسائل و مشکلات فنی را عامل اکتشافات سطحی ندانست و به نقش تصمیم‌گیری‌های دولتی در این موضوع اشاره کرد و گفت: مسیر اخذ پروانه‌های اکتشافی برای فعالان معدنی پر از دست‌انداز است. مخالفت‌های متعدد سازمان‌های حفاظت محیط‌زیست و نهادهای مرتبط با این حوزه، سبب شده پروانه‌های اکتشافی به‌سختی صادر شوند. سازمان حفاظت محیط‌زیست به بهانه صیانت از منابع طبیعی برای عرصه‌های مختلف معدنی اجازه فعالیت‌های اکتشافی را صادر نکرده و آن پهنه‌ها در بلوکه وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار می‌گیرند.

در ادامه نیز پس از گذر زمان، وزارت صنعت، معدن و تجارت پهنه‌های بلوکه شده را در قالب آزادسازی، در مزایده قرار می‌دهد.

این فعال معدنی خاطرنشان کرد: این روند بی‌توجهی به فعالان معدنی و متقاضیان معدن کاری واقعی است. پس از مخالفت با معدن کاری در مناطق مورد نظر سازمان‌های دولتی، باید این اطمینان به فرد متقاضی داده شود که در صورت آزادشدن این پهنه‌ها، افراد متقاضی در اولویت واگذاری‌های قرار خواهند گرفت.

باید به این نکته اشاره کرد که پهنه‌های معدنی ثبتی محدودی برای فعالیت معدنکاران وجود دارد و بر بیشتر محدوده‌هایی که غنی از مواد معدنی هستند، بنا به دلایل زیست محیطی فعالیت معدنی انجام نمی‌شود. تمامی این محدودیت‌ها، ممنوعیت‌ها و منجر شده تا اکتشافات معدنی کشور در حد شناسایی و استفاده ذخایر سطحی باقی بماند و از منابع ارزشمند موجود در عمق زمین بی‌بهره باشیم.

رشد مالی در پی تورم

غیر از بحث هزینه بر بودن فعالیت‌های بخش معدن، تورم و افزایش مصارف مالی از موارد مهمی است که باید به آن توجه کرد.

سعید صمدی، دبیر انجمن زغال‌سنگ، وجود تورم بر فعالیت‌های بخش معدن را عامل اصلی تعطیلی معادن کوچک و متوسط عنوان کرد و گفت: بنا به دلایل مختلفی از جمله تورم موجود در جامعه، هزینه‌های معدن کاری افزایش یافته و معادن و کوچک و متوسط مقیاس که اغلب بخش خصوصی متولی آنها هستند، دچار مشکل در تامین منابع مالی خود شده‌اند. با استمرار این روند در چند وقت اخیر و دیگر مشکلات بازار بخش معدن، این معادن دچار رکود شده و حتی بخشی از آنها تعطیل شدند.

این فعال معدنی ادامه داد: برخی آمار و ارقام مبنی بر افزایش تولید در بخش معدن عنوان شده که باید عمده این افزایش را رشد ریالی مواد معدنی دانست. به عبارتی، باید افزایش سود به‌دست آمده از فعالیت معادن را نسبت به تورم ایجاد شده در جامعه سنجید؛ به این معنا که ارزش مواد معدنی در کشور افزایش یافته، اما این در حالی است که تمامی بخش‌های اقتصادی جامعه نیز درگیر این تورم و افزایش نرخ شده و معدنکار هزینه بیشتری برای فعالیت‌های خود می‌پردازد.

در این شرایط حتی برخی معدن کاران و صاحبان معادن ضرر کرده‌اند و فعالیت به سود آنها نبوده است؛ بنابراین می‌توان گفت بخشی از افزایش قیمت‌ها در اقتصاد به دلیل تورم بوده که سود یا درآمد محسوب نشده و اگر این افزایش را از نرخ تورم بدانیم، اتفاق قابل توجهی در بخش تولید بخش معدن رخ نداده است.

فشار مالی دولتی به معادن

صمدی توجه به میزان فعالیت معادن کوچک مقیاس را معیار و شاخصه مهمی در تخمین میزان رشد بخش معدن دانست و افزود: بسیاری از ارقام اعلام شده مبنی بر افزایش فعالیت‌های بخش معدن، صرفا عدد است و نمی‌توان به آن استناد کرد. در واقع باید به میزان رشد فعالیت و رونق اقتصادی معادن کوچک و متوسط مقیاس توجه کرد چرا که رشد تولید در معادن بزرگ به دلیل وجود ذخایر معدنی با عیار و تناژ بالا بوده و ارتباط چندانی با کارآمدی مدیریت آن ندارد. اما معادن کوچک و متوسط مقیاس در کشور عمده بخش معدن را تشکیل داده و وضعیت این معادن نقشی تعیین‌کننده بر وضعیت کلی اقتصاد معدن دارد.

به عبارت دیگر، با تعطیلی و رکود این معادن به‌تدریج کل اقتصاد معدن دچار بحران خواهد شد؛ بنابراین هر نوع تصمیم دولت مبنی بر افزایش فشار بر بخش معدن، در وهله نخست فعالیت معادن کوچک و متوسط مقیاس را هدف قرار داده و آنها را به تعطیلی و رکود سوق می‌دهد.

دبیر انجمن زغال‌سنگ افزایش هزینه‌های معدن کاری از سوی دولت را آسیبی جدی برای معادن کوچک عنوان کرد و ادامه داد: به طور کلی می‌توان گفت آسیب فشارهای مخرب دولتی بر معادن کوچک بسیار بیشتر از معادن بزرگ است. افزایش چشمگیر حقوق دولتی، تمامی قواعد دستوری از جمله قیمت‌گذاری مواد معدنی و دخالت دولت بر روند تجارت بخش معدن، همگی به بدنه اقتصاد معادن لطمه وارد کرده است. با ادامه این روند نمی‌توان آینده روشنی برای بخش معدن در ادامه پیش‌بینی کرد.

سخن پایانی

نباید فراموش کرد از آنجا که معادن جزوی از انفال به شمار می‌روند، رونق و افزایش درآمدزایی این بخش می‌تواند نه تنها فعالان معدنی بلکه اقتصاد عمومی جامعه را تحت تاثیر قرار دهد. از این رو، انواع حمایت‌های مناسب دولتی از فعالیت‌های معدنی و در ادامه پخش منافع به‌دست آمده از معادن در سطوح مختلف جامعه از خواسته‌های فعالان معدنی و اقتصادی است.

چادرملو در تلاش برای استفاده حداکثری ازظرفیت ساخت داخل

معاون امور مالی و سرمایه انسانی شرکت معدنی و صنعتی چادرملو با اعلام اینکه چادرملو در تلاش برای استفاده حداکثری ازظرفیت ساخت داخل تجهیزات و قطعات یدکی مصرفی در مجتمع‌های معدنی و صنعتی خود است گفت: در سال گذشته بالغ بر یک هزارو ۴۴۶قلم قطعات و لوازم مصرفی جدید در بخش‌های استخراج، کارخانه فرآوری، گندله سازی، احیا مستقیم و فولادسازی، ساخت داخل شده و تا پایان سال ۱۳۹۹ در مجموع تعداد ۲۸ هزار قلم قطعات و لوازم یدکی، از منابع داخلی تأمین و جایگزین قطعات مشابه ساخت خارج شده است.

به گزارش روابط‌عمومی شرکت معدنی و صنعتی چادرملو، فرهاد آذرین‌فر افزود: تنها در سال ۱۳۹۹ مبلغ ۱۹ میلیون یورو از محل استفاده از قطعات داخلی صرفه‌جوئی ارزی حاصل شده است که در مقایسه با سال ۱۳۹۸به مبلغ ۱۱ میلیون و ۷۰۰ هزار یورو، حدود مبلغ ۷میلیون و ۳۰۰ هزار یورو افزایش داشته است.

وی همچنین با اشاره به طرح‌ها و برنامه‌های مطالعاتی، تحقیقاتی و پژوهشی چادرملو افزود: با هدف کاهش مصارف و هزینه‌های تولید، افزایش بهره‌وری، بهینه‌سازی و کاهش مصرف انرژی، استفاده از فناوری‌های جدید،

انجام اصلاحات در خطوط تولید و بومی‌سازی و ساخت داخل قطعات صنعتی و ماشین‌آلات طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی متعددی در حال اجراست، به طوری که و تا پایان سال گذشته تعداد ۷۷ پروژه تحقیقاتی و پژوهشی انجام و خاتمه یافته است که اثرات آن در بهینه‌سازی و کاهش مصرف انرژی، افزایش تولید کنسانتره سنگ‌آهن و گندله، کمک به کنترل و کاهش آلاینده‌های زیست‌محیطی، کاهش زمان توقفات و هزینه‌های تعمیرات، بومی‌سازی و ساخت داخل به خوبی مشهود است.

وی گفت: طبق برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته در امسال نیز تعداد ۲۵ پروژه پژوهشی و تحقیقاتی در مجتمع معدنی و تعداد ۳۴ پروژه در مجتمع صنعتی شامل ۱۴ پروژه در گندله‌سازی، ۱۳ پروژه در فولادسازی و ۷پروژه در احیاء مستقیم به مرحله اجراء درآمده است. و علاوه بر آن نخستین جشنواره ایده‌های برتر شرکت معدنی و صنعتی چادرملو با هدف توجه به خلاقیت و ایده پردازی کارکنان و ایجاد زمینه مناسب در جهت رشد و شکوفایی استعدادها، ترغیب کارکنان و کارگران به مشارکت در رشد و بالندگی شرکت، افزایش بهره‌وری، بهبود فرآیند تولید وکاهش هزینه‌ها، کاهش مصرف انرژی و داخلی‌سازی قطعات صنعتی و ماشین‌آلات معدنی برگزار شد و خوشبختانه استقبال قابل توجهی نیز از این جشنواره به عمل آمد بطوری که ۹۴۶ ایده به دبیر خانه جشنواره ارسال شد که پس از بررسی در ۱۱ کارگروه ارزیابی، تعداد ۴۸۳ ایده به مرحله داوری راه یافتند و در نهایت ۱۳ ایده برتر در مراسم پایانی این جشنواره معرفی شدند.

آذرین‌فر تصریح کرد: در عین حال از توانمندی مراکز علمی و پژوهشی، نخبگان دانشگاهی و شرکت‌های دانش‌بنیان غافل نبودیم به همین جهت اقدام به تاسیس مرکز نوآوری، تحقیق و توسعه چادرملو در برج فناوری و نوآوری دانشگاه صنعتی امیر کبیر تهران کردیم.همچنین تاکنون تفاهمنامه‌هایی با مراکز علمی و آزمایشگاهی شامل دانشگاه‌های یزد، اردکان، میبد و پیام نور یزد با هدف پیوند زدن و ارتباط مستقیم تجربیات نخبگان صنعتی با ظرفیت‌های علمی و نخبگان دانشگاهی منعقد شده است.

معاون مالی و سرمایه انسانی چادرملو در ادامه افزود: در سال گذشته دوره‌های آموزشی کارکنان امانی و پیمانکاران، به تعداد ۲ هزارو ۷۱۰ نفر به میزان ۲۸هزارو۶۱۵ نفر ساعت با رعایت کامل پروتکل‌های بهداشتی برگزار شده و برنامه‌های آموزشی برای کارکنان بمنظور پیشگیری و جلوگیری از شیوع ویروس کرونا هم اجرا شد.

در تداوم برنامه‌های ارتباط صنعت با دانشگاه نیز، دوره‌های کارآموزی دانشجویان دانشگاه‌های کشور، در گرایش‌های معدن، استخراج، فرآوری، مهندسی صنایع و شیمی، مهندسی مکانیک، مهندسی مواد و متالوژی در مجتمع‌های معدنی و صنعتی به تعداد ۲۶ نفر و به میزان ۵ هزارو ۸۸۳ نفر ساعت برگزار شده است.

روزگار معدن

معدن

۳ یکشنبه
● ۲۶ دی ۱۴۰۰
● ۱۳ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳
● ۱۶ ژانویه ۲۰۲۲
● سال چهارم ● شماره ۷۷۰

راهکارهای رفع مشکلات بخش معدن بررسی شد

سرمایه‌گذاری، رمز احیای معادن راکد

ملیکا انصاری

در روزهای اخیر اخبـار متعددی مبنی‌بر واگذاری معادن راکد از طریق مزایده به فعالان بخش خصوصی اسـت. مزایده‌های این‌چنینی به منظور احیای بخش معدن و فعال‌سازی معادنی است که به دلیل مشکلات مختلفی راکد و غیرفعال هسـتند. طی روند مزایده‌ها، پهنه‌های معدنی به متقاضیان واجد شـرایط براساس ضوابط و قوانین موجود برای فعالیت واگذار می‌شوند. اما نکته حائز اهمیت، دلیل رکود معادن اسـت چراکه فعالان معدنی معتقدند اغلب معادن امروزه بنابر دلایل مشابه و متعددی تعطیل می‌شوند و تغییر بهره‌بردار و متولی فعالیت معادن، گره‌گشا نیست و باید مشکلات به شیوه‌ای پایه‌ای و ریشه‌ای بررسی و رفع شوند. تغییر مداوم مقررات از سوی نهادهای دولتی و سایه سنگین فشـارهای مالی مهم‌ترین مواردی اسـت که از سوی فعالان معدنـی به‌عنوان دلایل رکود معـادن به‌ویژه معادن کوچک و متوسـط مقیاس بیان شـده اسـت. «روزگار معـدن» درباره مشـکلات تامین منابع مالی فعالیت‌های معدنـی، راهکارهای رفع آن و همچنین پیامدهای بی‌توجهی نهادهـای دولتی به این معضل بخش معدن با کارشناسـان و فعالان معدنی گفت‌وگو کرد که در ادامه می‌خوانید:

عکس: آیدا فریدی

حذف ثبات در فعالیت معادن

همـان خواجه‌نصیـری، مشاور توسـعه بازار در حوزه صنایع معدنی در گفت‌وگو با «روزگار معـدن» یکـی از راه‌هـای تامیـن منابع مالی معادن را ورود سـرمایه‌های خارجی عنوان کـرد و درباره تاثیر این نوع منابع مالی گفت: راه‌اندازی معادن نیازمند هزینه‌های کلان بوده و منابـع مالی برای برخی از معادن همواره به‌سـختی تامین می‌شـود. با تغییـرات مداوم قوانیـن دولتی و افزایـش مبالغی که بهره‌برداران بایـد بپردازند، تهیه سرمایه برای ادامه فعالیت معادن دشوارتر شده است. یکی از راهکارهایی که منجر به تامین سـرمایه شده و توسـط آن معادن می‌توانند به چرخه تولید بازگردند، ورود سرمایه‌گذاران خارجی و شراکت آنها در فعالیت بخـش معـدن اسـت. ابتدا بایـد توجه کـرد حضور سـرمایه‌گذاران خارجـی در بخش‌هـای مختلـف اقتصادی هر کشـور، ضمـن اشـتغالزایی، می‌تواند ثروت‌آفرینی را برای جوامع مختلف به همراه داشـته باشـد. علاوه‌بر تامین سـرمایه مورد نیاز فعالیت‌های اقتصادی، ورود فناوری‌های به‌روز جهانی و بهره‌مندی از پیشـرفت سـایر کشـورها در عرصه‌های تولیدی می‌توانـد ثمره مهم دیگر همکاری با سـرمایه‌گذاران خارجی باشـد اما متاسفانه به دلیل وجود تحریم‌های بین‌المللی در چند سال اخیر از این گزینه برای تامین منابـع مالـی محروم مانده‌ایم. وی ادامـه داد: با وضع تحریم‌های اقتصادی، مراودات و تعاملات ایران با سایر کشـورها دچار چالش شـد. باید تاکید کرد تحریم‌ها منجر به تشدید محدودیت‌های بانکی و تجاری شده و در ادامه ریسک سـرمایه‌گذاری افزایش می‌یابد. این عوامل منجر به کاهش رغبت سـرمایه‌گذاران سـایر بـرای انجام پروژه‌های تولیدی و اقتصادی مشـترک شده است.

چوب تحریم‌ها لای چرخ معادن

خواجه‌نصیری کاهش ورود سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصاد بین‌المللی را پیامد تشدید تحریم‌ها علیه ایران عنوان کـرد و گفت: تزلـزل بازار یکـی از پیامدهای مهم تحریم برای کشـورها اسـت. کشوری که تحریم می‌شـود با چالش‌های بانکـی بـرای نقل‌وانتقالات مالی و دیگر مسـائل و مشـکلات این‌چنینی روبه‌رو می‌شود. این موارد سبب می‌شود سرمایه‌گذار امنیت و ضمانت‌هـای لازم را برای ثبات در فعالیت اقتصادی این کشـور ندیده و در ادامه به بازارهای کشور تحریم شـده، پشت می‌کند. در این شـرایط کشور با کاهش شدید حضور سـرمایه‌گذاران و فعالان بین‌المللی در عرصه‌هـای اقتصادی خود روبه‌رو خواهد شـد؛ دقیقا اتفاقـی که طی چند سـال اخیر بـا افزایش تحریم‌ها برای فعالیت‌های اقتصادی ایران رخ داده اسـت. این کارشـناس در ادامه صحبت‌های خـود به پیامدهای منفی و آسـیب‌های خروج سـرمایه‌گذاران خارجی از معـادن و صنایع معدنی کشـور پرداخـت و گفت: تحریم‌هـای بین‌المللـی به‌ویژه در سـال‌های اخیر باعث شـد صاحبان شـرکت‌های بـزرگ، دارندگان تکنولوژی‌ها پیشرفته و سـازندگان تجهیزات معتبر یکی پـس از دیگری کشـور را ترک کننـد. حتی در برخی موارد هم دیده شده عده‌ای نیز قراردادهای خود را ناتمـام رها کردند و این اتفاق خسـارت‌های زیادی را برای کشـور ما به همراه داشـت؛ بنابراین تشـدید تحریم‌هـا علیه ایران را می‌تـوان یکی از دلایل مهمی در مشکلات مالی پیش آمده برای معادن برشمرد.

> کمبود ناوگان حمل‌ونقل ریلی و دریایی و نبود کنترل بر هزینه این دست فعالیت‌ها، باعث افزایش بی‌رویه نرخ حمل‌ونقل مواد معدنی شده است

تلاش برای بومی‌سازی فناوری

خواجه‌نصیری در ادامه بـه راهکارهایی که فعالان اقتصـادی و معدنی داخلـی برای رفع نیـاز معادن و واحدهـای تولیـدی در پیـش گرفتند اشـاره کرد و توضیـح داد: پس از اتفاقات پیش‌آمده در پس افزایش تحریم‌ها، فعالان بخـش معدن و صنایع معدنی ایران تـلاش کردند از طریق راه‌هـای مختلفی مانند اتکا به توان داخلی، خرید ماشین‌آلات از شرکت‌های واسطه خارجـی، ایجـاد روابط تجـاری بـا تامین‌کنندگان تجهیـزات و حتی مـواد اولیه درجـه ۲ خارجی برای رفع مشـکلات تلاش کنند. همچنین جلب همکاری متخصصان خارجی بازنشسـته از دیگـر روش‌هایی بـود که صاحبان معـادن و صنایع بـرای ادامه حیات اقتصادی خود به کار گرفتند. از سوی دیگر، در فقدان سـرمایه‌گذاری خارجی، صنایع معدنی ما در احداث واحدهای بزرگ فرآوری و تولیدی، کم‌توان شـدند. از این رو، برای جبران نسبی این خلأ و نقص پیش‌آمده، به پروژه‌های بهینه‌سـازی و افزایش ظرفیت خطوط موجود بیشـتر روی آوردند. این کارشـناس تجاری همچنیـن توجه به تـوان داخلی را عامـل مهمی در پیشـرفت بخش معدن دانسـت و گفـت: بهره‌مندی حداکثری از توان داخلی تنها بخش کوچک اما مهمی از پازل توسـعه اسـت؛ بنابراین تاکید بر نیازمندی بر سرمایه‌ها و دانش خارجی نمی‌تواند منجر به پیشرفت کشور شود. باید نهادهای دولتی بستر مناسبی را برای بومی‌سـازی فناوری‌هایی که توان تولید آنها در داخل وجود دارد، فراهم کند.

تحقق توسعه پایدار

خواجه‌نصیـری همچنیـن در ادامـه بخش‌هـای پرهزینـه فعالیـت معدنـی را بیـش از سـایران بـه سـرمایه‌گذاران خارجـی نیازمنـد دانسـت. ایـن کارشـناس اقتصاد توضیـح داد: بخش‌های پرهزینه در فرآینـد معدنـکاری، همـواره بیـش از سـایران نیازمنـد منابـع مالـی گسـترده‌اسـت و عملیـات اکتشـافاتی، پرهزینه‌تریـن و پرریسـک‌ترین بخش از زنجیـره فعالیت‌هـای معـدن و صنایـع معدنی به شـمار می‌رود. گذر از این مرحلـه معدنکاری نیازمند تجهیزات و تکنولوژی‌های پیشرفته و همچنین صرف هزینه‌های سـنگین است که گاه فعالان این بخش به دلیل نداشـتن منابع مالی مناسـب، دچار مشکل در فرآیندهای اکتشـافی خود می‌شوند. از این رو، بخش اکتشـافات معدنی در کشـور اولویت بیشـتری برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی داشته و وجود مشکلات و چالش‌ها در تعاملات بین‌المللی می‌تواند اکتشافات بخـش معدن را بیش از سـایران تحت تاثیر قرار دهد. وی ادامه داد: باید به این نکته توجه کرد برای دستیابی به توسـعه پایدار، ایجاد روابط بین‌المللی باثبات امری اجتناب‌ناپذیر اسـت. بدون همکاری با شـرکت‌های صاحـب فناوری بین‌المللی و دسـتیابی پیوسـته به دانـش و تجهیزات روز، به‌ویژه در بخش اکتشـافات و معدنکاری زیرزمینی، توسعه پایداری در بخش معدن و صنایع معدنی ما تحقق نخواهد یافت.

تاثیر فضای سیاسی بی‌تنش

احمـد مشـکانی، عضـو هیات‌مدیـره انجمن مس و فعال معدنـی در گفت‌وگو با «روزگار معدن» به تشـریح اهمیت وجود سـرمایه‌های مناسـب در فعالیت‌هـای معدنـی پرداخت و گفت: برای رشـد در بخش معدن، نیازمند توسـعه فعالیت‌های معدنی هستیم و این امر نیازمند منابع مالی گسترده است. متاسفانه امروزه به دلیل وجود مشـکلات متعـدد، اغلب معدنـکاران و فعالان معدنی در تهیـه منابع مالی برای فعالیت‌های خود ناتوان هستند. علاوه‌بر آن، حمایت‌های مناسبی از سـوی دولت برای تامین سرمایه بخش معدن وجود ندارد. عدم اعطای تسـهیلات مناسب بانکی به فعالان بخـش معدنی مانند وام‌های کم‌بهـره، پیچیده بودن رونـد بروکراسـی‌های دریافت وام‌هـای بانکی برای فعالیت‌های بخش معدن همگی نشـان از کم‌توجهی نهادهای دولتی به مشـکلات مالی معادن اسـت. باید تاکید کرد مهیا شـدن بسـترهای مناسـب از سوی نهادهای دولتی متولی بخش معدن و همکاری موثر با فعـالان بخـش خصوصـی، از جملـه ضرورت‌های دستیابی به رشد و توسعه است؛ بنابراین بدون حمایت و پشـتیبانی دولـت از بخش معدن نمی‌تـوان انتظار بهره‌وری و رشـد معادن را داشت. از سوی دیگر، نبود شـفافیت در روند سـرمایه‌گذاری و وجود ریسک بالا برای فعالیت‌های این بخش، از مسائلی است که سبب شده سـرمایه‌گذاران تمایلی برای ورود به این بخش نداشـته باشند. این فعال معدنی ادامه داد: واضح است جـذب سـرمایه‌گذار بـه دلیـل سـروکار داشـتن فعالیت‌های معدنی با مبالغ سنگین، وجود ریسک بالا در این بخـش و همچنین دیربازده بودن فعالیت‌های بخش معدن نیازمند تدوین برنامه‌ها و استراتژی‌های مناسب، شفافیت و استراتژی‌های تخصصی مدیریتی دارد. اما متاسـفانه در حال حاضر چنین شـفافیتی در روندهای سـرمایه‌گذاری و پیشبرد اهداف توسط این منابـع مالی وجـود نـدارد. بایـد تاکید کـرد ورود سـرمایه‌گذار داخلی و خارجی منـوط به فراهم بودن فضـای سیاسـی آرام و بی‌تنـش و همچنیـن رفـع مشکلات و نقایص در قوانین معدن است.

ضرورت واردات تجهیزات

مشـکانی در ادامه تهیه تجهیزات و ماشـین‌آلات معـادن را یکی از اقدامات پرهزینه عنوان کرد و گفت: نبود ماشـین‌آلات مناسب و وجود قوانین سختگیرانه درباره واردات تجهیزات معدنـی، عامل مهمی برای فعال نبودن معادن و عدم بهره‌مندی مناسب از ذخایر معدنی است.

فرسوده بودن ماشـین‌آلات معدنی فعال در معادن و پرهزینـه بودن تهیه و خریداری آنها، معدنکاران را با مشـکلات متعددی مواجه کرده است. باید تاکید کرد کمبود ماشین‌آلات معدنی، بهره‌وری معادن را کاهش داده و در صـورت ادامه شـرایط این‌چنینی، شـاهد زیان‌های گسترده به بخش معدنی کشور خواهیم بود. برای رفع معضـلات تجهیزاتی بخش معدن، در وهله نخسـت به نظر می‌رسد باید نوسـازی کلی در حوزه ناوگان و تجهیزات معدنی صورت گیرد. این امر به‌طور مستقیم با نظر نهادهای دولتی در ارتباط است چراکه دولت باید مجوز ورود ماشـین‌آلات برای بخش معدن را صـادر کنـد. همچنین تخصیص وام‌های مناسـب برای خریـداری تجهیزات نیـز از دیگر حمایت‌هایی است که از سوی دولت انتظار می‌رود. این فعال معدنی ادامه داد: انعقاد قرارداد با یکی از سـازندگان توانمند بین‌المللی برای راه‌اندازی خط تولید این ماشین‌الات داخل کشور از دیگر راهکارهای رفع مشکل تجهیزات معادن است.

ساماندهی هزینه‌های معدنکاری

مشـکانی در ادامـه صحبت‌های خود به سـنگین بودن هزینه حمل‌ونقل مـواد معدنی و ترابری معادن اشـاره کرد و گفت: کمبود نـاوگان حمل‌ونقل ریلی و دریایی و نبود کنترل بر هزینه این دسـت فعالیت‌ها، باعث افزایش بی‌رویـه قیمت حمل‌ونقل مواد معدنی شده اسـت. با توسـعه ناوگان ریلی و دریایی، توسعه پایگاه اطلاعات سـامانه‌های ترابری در بخش معدن، نوسـازی ماشـین‌های حوزه ترابـری و نظارت دقیق بـر قیمت‌گذاری حمل‌ونقل مـواد معدنی می‌توان به ثبات و رفع مشکل در این زمینه دست یافت؛ بنابراین وجود تجهیزات مناسب و کافی در فعالیت‌های بخش معدن را تنها نمی‌توان بر میزان بهره‌وری موثر دانست و سـاماندهی هزینه‌های این بخش از دیگر پیامدهای مثبت این اتفاق اسـت. این فعال معدنی بروکراسـی زمان‌بـر و پیچیـده اداری را از دیگـر درگیری‌هـای فعـالان معدنی با نهادهای دولتی متولی بخش معدن عنوان کرد و گفت: چالش‌هـای موجود برای دریافت مجوزهـای مختلـف فعالیت معدنـی و زمان‌بر بودن روندهـای اداری، یکی از مهم‌ترین دسـت‌اندازهای فعالیت معادن است. انتظار می‌رود با استفاده از پنجره واحـد و پیگیری اتوماتیک روندهای اداری ضمن رفع این مشـکل، مجوزهـای معدنـی در کمترین زمان ممکن صادر شوند.

درخواست تفکیک بخش معدن

مشـکانی همچنین تغییرات مداوم و خلق‌الساعه قوانیـن و دسـتورالعمل‌های فعالیت‌هـای معدنی را یکی دیگر از مسـائلی عنوان کرد کـه بخش معدن را دچار نابسامانی و بی‌ثباتی کرده است. او حضور فعالان خصوصی در تصمیم‌سـازی‌های بخش معدن را موثر معرفی کـرد و ادامه داد: جای یک تشـکل تخصصی معدنی که مشکلات را به مسـئولان منتقل و اجرایی کند، در بخش معدن بسـیار خالی است. تشکیل یک کنفدراسـیون معدنی متشـکل از خانـه معدن، اتاق بازرگانـی، انجمن‌هـا، افـراد نخبه و مجـرب در این عرصه و افراد صاحب‌نظر که دانش و تجربه کافی را در زمینه‌های مختلف اکتشـاف، استخراج، بهره‌برداری، صـادرات و واردات، تجـارت بین‌الملـل و... را دارند، می‌تواند راهکار مناسـبی برای بیـان چالش‌ها و رفع موانع باشد.

وی ادامـه داد: به دلیـل عدم تفکیک بخش تجارت در وزارتخانـه صنعـت، معـدن و تجـارت و اولویت ایـن حوزه نسـبت به صنایـع و معـادن، همواره طی سـال‌های اخیر شاهد بودیم مسـائل مرتبط با بخش معـدن و صنایع معدنی تا حـدودی در نگاه نهادهای دولتی مرتبط مغفول مانده اسـت. باید خاطرنشـان کـرد کـه معـادن می‌تواننـد در آینـده اقتصـادی کشـور نقش بسـزایی داشـته و بنابر اعتقـاد فعالان و کارشناسـان ایـن حـوزه، معدن و صنایـع معدنی توانایی رفـع بحران‌های اقتصـادی جامعه را خواهد داشت.

سخن پایانی

رویکـرد نهادهـای دولتـی متولی بخـش معدن همواره در سـیر فعالیت‌های این حوزه تاثیر مستقیم را دارد. از این رو، انتظار می‌رود مسـئولان این نهادها به‌ویژه سـازمان صنعـت، معدن و تجـارت با درنظر گرفتـن خلأهـا و گره‌های امـروزه بخـش معدن و صنایع معدنی، نگرش‌ها و سیاسـت‌های توسـعه‌ای در پیش گیرند.

مدیر دفتر فنی مجتمع گل‌گهر:

دفتر فنی گل گهر در رفع موانع تولید پیشگام است

مدیر دفتر فنی مجتمع گل‌گهر گفت: شناسـایی گلوگاه‌ها و نقـاط قابـل بهبود بـه منظور همـکاری در بهینه‌سـازی فرآیندهای تولید و بهره‌برداری تجهیزات با انجام تحلیل‌های فنی و اقتصادی، همچنین طراحی و تعریف پروژه‌های اصلاح و بهینه‌سازی خطوط تولید با هدف افزایش و استمرار کیفیت مطلوب محصـولات، افزایش تولید و صیانـت از تجهیزات و محصولات شـرکت، جزو اهداف کلان در مدیریت دفتر فنی است.

بـه گـزارش اقتصادآنلاین، مجتبـی عزت نیا با اشـاره به برنامه‌هـای بهبود عملکـرد مدیریت دفتر فنی در امسـال، افـزود: با طراحی فرآیندهـای داخلی مربوط بـه هر یک از واحدهـای زیـر مجموعه مدیریـت دفتر فنی، مسـیر انجام وظایـف در محدوده تعهدات و اختیارات آنها تعیین شـده و روابط سـازنده و موثر هر کدام از واحدها با سـایر مدیریت‌ها نیز به منظور افزایش همکاری و هم‌افزایی در شـرکت تبیین شده است.

وی دربـاره عملکـرد مدیریت دفتر فنـی در ۹ماهه اخیر گفت: این مدیریت با بررسـی‌های فنـی و اقتصادی و انجام طراحـی مفهومـی و پایه و در مـواردی طراحـی جزییات، پروژه‌هـای متعددی را در زمینه‌های بهبود عملکرد در حوزه بهره‌برداری، پشـتیبانی و سـلامت نیروی کار به مرحله اجرا رسانده است.

عـزت نیـا ادامـه داد: این پروژه‌هـا با تغییـر در طراحی، بهینه‌سـازی و ایجـاد قابلیت‌هـای جدیـد در فرآینده‌ـا و تجهیـزات، کاهش تعداد و زمان توقفات ناخواسـته، کاهش هدر رفت مواد اولیه و محصول، زمینه افزایش تولید و ظرفیت عملیاتی خطوط به میزان حداقل ۵۰۰ هزار تن کنسـانتره و ۱۰۰ هزار تن گندله را در قالب ارتقا بهره‌وری ایجاد می‌کنند.

وی اظهارکرد: دستیابی به اهداف و شاخص‌های عملکردی در پایش ۹ماهه ایـن مدیریت در زمینه ارائه خدمات فنی و مهندسی بر حسـب ارجاع کار، کالیبراسیون تجهیزات مهم و تاثیرگـذار تحت پایش و ارائه خدمـات در مرکز اطلاعات علمی و فنی نیز می‌تواند مبین عملکرد قابل قبول این بخش باشد که البته تلاش و تمرکز تمامی همکاران بر بهبود مداوم آن است.

عزت نیا افزود: در صورت برنامه‌ریزی دقیق و تعیین صحیح و شـفاف وظایف، با همکاری و هماهنگی سایر واحدها جهت هم‌افزایی بیشـتر، انجام کارها به صورت تیمی می‌تواند باعث اجرای بهینه و کاهش نواقص احتمالی آنها شود که بر همین اساس تاکنون در سایه همکاری مدیریت‌های معدن، فرآوری و گندله‌سازی، مدیریت‌های تحقیقات و فناوری، آزمایشگاه و سایر واحدهای پشتیبانی، طرح‌های بسیار خوبی اجرا شده و یا در حال انجام است.

وی گفت: همکاری مدیریت اصلاح خطوط به عنوان مجری و سـایر مدیریت‌های ذیربط به عنـوان بهره‌بردار و ذینفع، از مرحلـه طرح موضوع و مطالعات اولیه به منظور اجرای بهینه پروژه‌هـا ضروری اسـت که خوشـبختانه بـا هماهنگی‌های صورت گرفته، این مهم نیز با محوریت دفتر فنی در شـرکت گل‌گهر محقق شده است.

مدیـر دفتـر فنی گل‌گهر گفـت: از جملـه طرح‌هایی که توسـط مدیریت دفتـر فنی و با همـکاری واحدهای مرتبط پـس از طی مراحل اولیـه مطالعه و طراحـی، اخذ مجوز و برگـزاری مناقصه و انتخاب پیمانکار به مرحله اجرا رسـیده اسـت می‌توان به پروژه‌های پیش‌فرآوری خط ۴ کنسـانتره و ایجـاد ظرفیت اضافـه در تولید با حذف بخشـی از باطله خـوراک بـه صـورت خشـک و کاهـش مصرف انـرژی و آب، بهینه‌سـازی سیسـتم‌های غبارگیر خطوط کنسـانتره ۱ تا ۴ و حذف آلودگی‌های محیطی و افزایش سلامت نیروی انسـانی و جلوگیری از هدر رفت مواد، اجرای سیسـتم بای پس سرندهای گندله‌سـازی ۱ جهت کاهش توقفات کوره و توقف تولید، اصلاح ایسـتگاه تعویض پالت کارهای گندله ۲ به منظور کاهش زمان توقف تولید، طراحی و اجرای سیستم باردهی به واحد پیش فرآوری خطوط ۵ تا ۷ کنسانتره جهت بهبود کیفیت خوراک خطوط مذکور، طراحی و اجرای پروژه برق‌رسانی معدن ۱ در راسـتای افزایش دسترسی و آماده به کاری ماشین‌آلات معدن‌کاری و سنگ‌شکنی کارخانه تغلیظ، طراحی، احداث و تجهیز اتاق کنترل جدید گندله‌سازی ۱ در جهت بهینه‌سازی سیستم کنترلی و افزایش ایمنی و سلامت کارکنان اشاره کرد.

وی هم‌چنیـن گفـت: در این بخـش، طرح‌هایی از قبیل انتقال مکانیزه محصولات، اسـتفاده از ظرفیت توسـعه خط ۴ جهـت سـولفورزدایی و آبگیری محصول واحـد فرآوری غبارهـای کارخانه تغلیظ، بازچرخانـی جریان باطله‌های کم غلظت جهت کاهـش مصرف آب و انـرژی، طراحی پایلوت پلنت‌های فرآوری و گندله‌سازی و چندین طرح بهینه‌سازی دیگر در دست اقدام است.

گزارش خبری

ضرورت حمایت از ورود بخش خصوصی به معادن افغانستان

چنـدی پیش وزیـر خارجه گـروه طالبان وارد ایران شد. همزمان با ورود او، زمزمه‌های مهاجرت معدن‌کاران به افغانستان قوت گرفته است. پیش از این هم برخی از معدنکاران ایران اعلام کرده بودند که مایل به فعالیت در معادن افغانسـتان هستند. اما چرا افغانسـتان برای معدن‌کاران ایرانی جذاب است؟

طالبان همچنین اعلام کرده اسـت چند معدن برای اسـتخراج به متقاضیان سپرده شود. پیش از ایـن هم مهرداد اکبریان، نائب رئیس کمیسـیون معـادن اتاق ایران اعلام کرده بـود زمزمه‌هایی از ورود ذوب‌آهـن به افغانسـتان و سـرمایه‌گذاری در این کشـور شـنیده می‌شـود. اما آیا ورود یک مقـام رسـمی از این گـروه به ایران نشـانه ورود معدن‌کاران به افغانسـتان اسـت؟ احمدرضا صفار طبسـی، رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی در خراسـان رضوی در همین مورد به تجارت‌نیوز می‌گوید: معادن افغانسـتان معادن بکری هستند. اگر بتوانیم در غرب افغانستان معادن را شناسایی و از آنجا کانی سـنگ اسـتخراج کنیم و در ایران آنها را فرآوری کنیم به سود زیادی می‌رسیم. پس از آن هم می‌توانیم آن را صادر کنیم. اما افغانستان مشـکلات زیادی دارد. برای مثال زیرساخت‌های تولیـد در این کشـور هنوز فراهم نیسـت. صفار طبسـی ادامه می‌دهـد: در برخـی از معادن تنها به ماشـین‌آلات مخصـوص نیاز داریـم. نباید در این کشـور کارخانه بسـازیم اما استفاده از معادن این کشور بسـیار معقول و به‌صرفه است. البته او ورود بخـش خصوصی به این کشـور را منوط به حمایت دولت می‌داند و می‌گوید: حمایت دولت و نهادهای امنیتی نکته بسیار مهمی است. تا زمانی که وزارت امور خارجه و وزارت اطلاعات ایران ورود ما به افغانستان را تایید نکند، ما با وجود ارتباطات زیاد با فعالان افغانسـتان به این معادن نمی‌رویم. او بیان می‌کند: طالبان به شدت مشکل مالی دارند و الان هزینه‌های کارگر در آن کشـور بیشتر شده است. به همین دلیل هم می‌توانیم با پول کمتر در افغانستان کنونی فعالیت کنیم.

صفار طبسـی پیشـنهاد می‌کند: می‌توانیم در قبال استخراج معدن افغانستان به آنان برق، مواد غذایی یا هر کالای دیگری که نیاز دارند، بدهیم.

نیـروی کار ارزان، دلیـل اصلی جذابیت

او به بحران نیروی کار در ایران اشـاره می‌کند و آن را یکی از مهم‌ترین دلایل جذابیت افغانسـتان برای معـدن‌کاران می‌داند: ما در ایـران با بحران نیروی کار مواجهیم. برخی از معادن ما به سختی کارگـر معدن پیدا می‌کنند. از هر جهت معدن‌کار فشـار تحمل می‌کند. دولـت از یک طرف حقوق دولتـی را بالا برده و از طـرف دیگر منابع طبیعی قوانین دسـت‌وپاگیری دارد و مجلس هم در حال قانون‌گذاری جدید است.

بـا این حال خطر وجود طالبان در افغانسـتان، هنوز به قوت خود باقی‌اسـت. طالبان پیش از این، یک بار در سـال ۷۷ بعد از اشـغال مزار شریف به کنسول‌گری ایران حمله کردند.

صفار طبسی درباره مشکل امنیت در افغانستان یادآوری می‌کند: طالبان امـروز به ما نیاز دارند و به دنبال دیپلماسـی هسـتند. طالبان به حمایت همسـایه‌ها و به خصـوص ایران نیـاز دارد. مواد ساختمانی، محصولات غذایی و سوخت طالبان از ایران تامین می‌شود بنابراین آنها به ما نیاز دارند.

با ایـن حال طالبـان بحث‌های بر سـر حق‌آبه استان سیستان و بلوچستان با ایران داشته‌اند و با توجه به سابقه قبلی آنها هنوز مشخص نیست که قرار است چه روالی با ایران پیش بگیرند.

اشـرف غنی، رئیس‌جمهور پیشـین افغانستان هـم اخیرا اعلام کرده بود که با افتتاح سـد کمال خان، کشـورش از این پس در مقابل نفت به ایران آب می‌دهد. با مسـلط شدن طالبان بر افغانستان، اواضـع کمی پیچیده‌تر شـد چـون درآمد اصلی طالبان از کشت خشخاش است و مزارع خشخاش به آب زیاد نیاز دارند.

روزگار معدن

صنایع فلزی و غیرفلزی

۴ یکشنبه
۲۶ دی ۱۴۰۰
۱۳ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳
۱۶ ژانویه ۲۰۲۲
سال چهارم ● شماره ۷۷۰

پیام

تحقق شعار سال از سوی پدر ۵۰ ساله صنعت فولاد ایران

غلام رضا سلیمانی، مدیرعامل تاصیکو در پیامی به مناسبت ۲۳ دی ماه پنجاهمین سالگرد بهره‌برداری ذوب‌آهن اصفهان گفت: ذوب‌آهن اصفهان نخستین شعله‌های صنعتی شدن را در ایران روشن کرد، این شرکت پدر صنعت فولاد ایران است و ثبت رکورد ۲میلیون و ۸۰۰ هزار تن تا پایان سال ۱۴۰۰ از سوی این شرکت بدون شک تحقق واقعی شعار سال است.

به گزارش روابط عمومی ذوب آهن اصفهان، متن کامل پیام به شرح ذیل است؛

«ثبت رکورد ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تن تا پایان سال ۱۴۰۰ بدون شک تحقق واقعی شعار سال است»

در سال ۱۳۴۴ موافقت‌نامه‌ای بین ایران و شوروی بسته شد و روس‌ها ملزم شدند که شرکت ذوب آهن اصفهان را تأسیس کنند. ۲۳ دی ماه ۱۳۵۰ خبری در رسانه‌ها منتشر شد خبری خوش برای ملت ایران، خبر بهره‌برداری از ساختمان واحدهای مختلف کارخانه ذوب‌آهن اصفهان از جمله کوره بلند شماره یک و حضور نخستین پولاد مردان در شرکت ذوب آهن اصفهان که امروز پدر صنعت فولاد خوانده می‌شود.

ذوب آهن اصفهان نخستین شعله‌های صنعتی شدن را در ایران روشن کرد و سر منشاء خدمات و برکات فراوانی برای ایران به‌ویژه تمام صنایع کشور و همچنین دانشگاهی بزرگ برای تربیت متخصصان و مهندسان بوده و هست. تمامی معادن سنگ‌آهن و زغال‌سنگ کشور بواسطه ذوب‌آهن و گاها با هزینه این شرکت توسعه یافتند و بسیاری از کارخانجات فولادسازی با همکاری یا مشارکت ۱۰۰ درصدی آن ساخته شده‌اند. ازجمله این موارد می‌توان به مشارکت در ساخت و راه‌اندازی فولاد مبارکه، ساخت و راه‌اندازی فولاد خراسان، ساخت و راه‌اندازی فولاد سبا، فولاد قروه و... اشاره کرد.

ذوب‌آهن اصفهان امروز افتخار ایرانیان است و بنده به عنوان نماینده خانواده بزرگ صدر تامین وظیفه خود می‌دانم «۲۳ دی ماه» سالگرد بهره‌برداری و احداث کارخانه ذوب‌آهن اصفهان را به تمامی ملت ایران، همکارانم در شرکت ذوب‌آهن اصفهان و فعالان عرصه فولاد تبریک گفته و از خداوند متعال توفیق روزافزون و موفقیت در سایه عنایت حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله و تحت زعامت رهبر فرزانه انقلاب را مسئلت کنم. تولید انبوه ریل مطابق استاندارد جهانی، تمرکز بر تولید محصولات با ارزش افزوده بالا همچون ورق سازه‌های فولادی، آرک معدن، تیرآهن بال پهن و...، صرفه جویی در مصرف آب و انجام پروژه‌های مختلف برای استفاده از پساب به جای برداشت آب از رودخانه، توسعه صادرات و دستیابی به مدال افتخار ملی صادرات، خروج از زیان انباشته، سودآوری مناسب و... در ۳ سال گذشته که به همت و کوشش شبانه‌روزی مهندسان و کارگران ایرانی محقق شد، قابل تقدیر و تشکر است. ذوب‌آهن در سالی که از سوی مقام معظم رهبری با عنوان سال «تولید، پشتیبانی‌ها و مانع زدایی ها» نام‌گذاری شد بار دیگر خوش درخشید و عملکرد قابل توجهی را به ثبت رساند به طوری که براساس آخرین بررسی عملکرد شرکت ذوب‌آهن اصفهان، این شرکت در ۹ ماهه نخست سال ۱۴۰۰، تولید کلاف را ۱۰ برابر نسبت به سال ۱۳۹۹ افزایش داد و به میزان تولید ۱۲۶ هزار و ۸۸۷ تن رساند. همچنین با برنامه‌ریزی‌های انجام گرفته در خصوص افزایش تولید و فروش محصولات با ارزش‌افزوده بالاتر این شرکت در این بازه زمانی با فروش محصولات، ۲۵ هزار و ۴۰۵ میلیارد تومان درآمد کسب کرد که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل افزایش ۹۲ درصدی را نشان می‌دهد. فعالان عرصه فولاد و صنعت ایران می‌دانند که امسال برخلاف سالیان گذشته و به همت جوانان و تیم مدیریتی ذوب‌آهن، این شرکت با سه کوره بلند فعالیت می‌کند و به طور حتم اگر مشکلات کمبود مواد اولیه سر راه ذوب آهن نبود تولید قابل توجهی به ثبت می‌رسید با این حال تولید تا پایان سال به حدود ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تن خواهد رسید که در تاریخ این شرکت بی‌سابقه است و می‌توان به جرات بیان کرد که ذوب آهن موفق به تحقق شعار سال می‌شود. اینجانب سرتعظیم در برابر مهندسان و کارگران زحمتکش ذوب‌آهن اصفهان فرود می‌آورم و امید دارم با برنامه‌ریزی مناسب همراهی مقامات و مسئولان در راستای تامین مواد اولیه مورد نیاز و حمایت‌های لازم شاهد افزایش تولید و صادرات فولاد کشور بیش از پیش باشیم. در پایان از خداوند یکتا برای همکارانم که در سنگر صنعت مشغول به خدمت هستند آرزوی توفیق روز افزون و سلامتی دارم. همچنین برای شرکت بزرگ «ذوب‌آهن اصفهان» که به عنوان پدر صنعت فولاد ایران به شمار می‌آید در بازارهای داخلی و بین‌المللی موفقیت و پیشرفت خواستارم.

زیان ۷میلیارد دلاری فولادی‌ها از قطع برق و گاز

معاون فروش فولاد خراسان از افت و قطعی گاز این مجتمع و کاهش تولید محصولات فولادی این مجتمع بزرگ در شمالشرق کشور خبر داد.

حسین بختیاری در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به قطعی گاز مجتمع فولاد خراسان افزود: گاز مجتمع فولاد خراسان حدود یک ماه است که قطع شده و مواقعی مجتمع فقط با ۵۰درصد ظرفیت خود فعالیت می‌کند.

وی ادامه داد: اصلا مشخص نیست تا چه زمانی گاز مجتمع فولاد خراسان قطع خواهد بود و گفته شده تا زمانی که هوا سرد است قطعی گاز ادامه خواهد داشت و کماکان این مشکل ادامه دارد.

این فعال صنعتی، علت قطعی گاز را افت فشار خط لوله شمالشرق کشور عنوان کرد و گفت: مجتمع فولاد خراسان گاز خود را از خط لوله شمالشرق کشور تامین می‌کند و این خط افت فشار زیادی دارد عملا مجتمع فولاد خراسان نمی‌تواند فعالیتی داشته باشد. خط لوله شمال‌شرق پیشتر هم افت فشار داشت اما کمبود گاز با واردات گاز از ترکمنستان رفع می‌شد.

وی افزود: منابع گازی در سرخس هم نیاز به بهینه‌سازی دارد تا افت فشار رفع شود و چون معضل افت فشار قابل حل نیست، بیشترین ضربه از کمبود وقطعی گاز به فولاد سبزوار وارد شده و کاهش تولیدات این مجتمع را به کمتر از ۵۰ درصد رسانده است.

معاون فروش فولاد خراسان با اشاره به قطعی برق در تابستان ادامه داد: در تابستان نیز مجتمع فولاد خراسان با قطعی برق مواجه بود وآسیب و صدمات مالی زیادی به این مجتمع وارد آمد و قطعی برق و گاز شامل تمام فولادسازان کشور خواهد شد و آنها نمی‌توانند با ظرفیت واقعی خود فعالیت داشته باشند و قطعا صدمان جبران ناپذیر مالی نیز باید متحمل شوند. دستکم تا سه سال آینده مشکل برق و گاز وجود خواهد داشت وکشور نیز به ظرفیت اسمی تولید در فولادسازی نخواهد رسید.

وی گفت: طبق برآوردهای اولیه صدمه و ضرر مالی فولادسازان در ایام تابستان وهمزمان با قطعی برق رقمی حدود ۷ میلیارد دلار بود که رقم چشمگیری است.

مدیرعامل فولاد خوزستان:

پیامد صنعت ستیزی، تقابل مردم و تولید است

گروه معدن

مدیرعامل فولاد خوزستان، پیامد صنعت ستیزی را تقابل مردم و تولید دانست و از مسئولان در سال تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها، انتظار حمایت از صنعت را خواستار شد. به گزارش روابط عمومی فولادخوزستان، امین ابراهیمی در همایش تبیین بیانیه چشم‌انداز گروه فولاد خوزستان در افق ۱۴۱۰، رشد چشم‌گیر ۹.۲درصدی تولید فولاد کشور را در ۱۰ سال گذشته بی‌سابقه دانست و افزود: متوسط رشد جهانی دو درصد است و این حجم از رشد نشان از عزم تولیدکنندگان فولاد ایران دارد. تداوم و توسعه تولید فولاد و حفظ جایگاه جهانی، نیازمند متناسب‌سازی زیرساخت و پایداری تامین حامل‌های انرژی است.

ابراهیمی در ادامه گفت: اطلاع‌رسانی نادرست، باعث ایجاد گسل میان صنعت و مردم شده است. مردم و جامعه ذینفعان اصلی صنعت هستند. ایجاد اشتغال، توسعه، تولید ثروت و ارزآوری تنها بخشی از مزایای حاصل از فعالیت بخش صنعت هستند. مجموعه فولاد خوزستان با اشتغال‌زایی شانزده هزار نفر و با در نظر گرفتن مشاغل ایجاد شده‌ی غیر مستقیم، یک خانواده‌ی سیصد هزار نفری را تحت پوشش دارد. از طرفی به طور متوسط ماهانه ۱۵ هزار میلیارد ریال خرید از سطح شهرستان اهواز از سوی فولاد خوزستان انجام می‌شود. اما با توجه به اطلاع‌رسانی نادرست، این موارد از چشم جامعه دور می‌ماند. مدیرعامل فولاد خوزستان در ادامه گفت: در سالی که از سوی رهبر معظم انقلاب به نام تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها نامگذاری شده است، انتظار حمایت داریم. در شرایطی که صنعت باعث ایجاد اشتغال و تولید ثروت منطقه‌ای و ملی شده است، اما صنعت‌ستیزی و آدرس‌دهی غلط، ذهنیت مردم جامعه را در رویارویی با صنعت با چالش‌هایی فراوانی روبه‌رو کرده است. برای مثال مصرف آب صنعت فولاد تنها دو دهم درصد مصرف کشور را به خود اختصاص داده است و در چنین شرایطی هجمه‌های فروانی به این صنعت می‌شود و در محافل مختلف، صنعت فولاد را جزو صنایع پرمصرف آب مطرح می‌کنند. تولید سالانه گاز کشور ۲۲۰ میلیارد متر مکعب است که از این مقدار، سهم مصرف زنجیره فولاد ۱۱ هزار میلیارد متر مکعب است، یعنی کمتر از ۵ درصد مجموع مصرف گاز کشور. نکته‌ای که در مصرف گاز فولاد، هیچ‌گاه اشاره به آن نمی‌شود این است که، گاز در صنعت فولاد سوخت نیست بلکه یک مزیت رقابتی به واسطه‌ی وجود منابع عظیم خدادادی گاز در کشور است. در این مورد هم نخستین صنعتی که هدف محدودیت قرار می‌گیرد، فولاد است. ابراهیمی از دست دادن بخشی از تولید به دلیل محدودیت‌های برق را دیگر چالش صنعت فولاد دانست و افزود: مصرف برق صنعت فولاد، تنها ده درصد تولید کشور است، اما بازهم در عین ناباوری محدودیت‌های برقی به شکل گسترده به صنعت فولاد اعمال شد و باعث شد، ۵۳۰ هزار تُن فولاد برنامه‌ریزی شده معادل ۱۲ هزار میلیارد تومان از فروش و چهار هزار میلیارد از سود را از دست دهیم. وی افزود: با اعمال محدودیت‌های برقی، تولید پیش‌بینی شده فولاد کشور ۳۲ میلیون تُن بود، که این محدودیت در خوشبینانه‌ترین حالت تولید را به ۲۶ میلیون تُن کاهش می‌دهد. شایان ذکر است ظرفیت نصبی فولاد کشور ۴۵ میلیون تُن است. تا به امروز محدودیت‌های برق باعث شده، ۱۲ میلیون تُن ظرفیت تولید نصبی بدون استفاده بماند و رقمی معادل هشت هزار میلیارد دلار از دست برود. ابراهیمی اشاره‌ای هم به چالش معدن داشت و افزود: چالش معدن از گذشته تا به امروز گریبان‌گیر فولاد بوده و هست. در حال حاضر تنها از هشت درصد معادن کشور بهره‌برداری شده است. در بخش معادن و ماشین‌آلات، سرمایه‌گذاری لازم انجام نشده است. از طرفی در حوزه اکتشاف هم جای کار بسیاری داریم. راهبرد توزیع نامناسب در صنعت فولاد کشور شرایط را به گونه‌ای رقم زده که توسعه این صنعت از دریامحور به سمت کویر محور سوق پیدا کند و همین رویکرد باعث ایجاد چالش‌های تامین انرژی شده و به آدرس‌دهی غلط منجر می‌شود. اتفاقات امروز نتیجه تصمیات دیروز است و اتفاقات فردا، نتیجه تصمیمات امروز خواهد بود. مدیرعامل فولاد خوزستان در ادامه گفت: دیگر چالش پیش‌روی صنعت فولاد، حمل‌ونقل است. در افق ۱۴۰۴ و تولید ۵۵ میلیون تن، قطعا زیرساخت‌های فعلی حمل‌ونقل پاسخگو نخواهد بود. در حال حاضر، ظرفیت نصبی ریلی کشور ۵۰ میلیون تن است که عملاً از ۳۰ میلیون تُن آن استفاده می‌شود. در افق ۱۴۰۴ ظرفیت ریلی کشور باید به ۲۰۵ میلیون تُن برسد، که از این مقدار ۱۰۵ میلیون تُن به فولاد اختصاص دارد. بین ۳۰ میلیون تُن فعلی تا ۱۰۵ میلیون تُن افق ۱۴۰۴، اختلاف معناداری وجود دارد. وی اشاره‌ای هم به سیاست‌گذاری‌های متناقض کرد و بیان کرد: از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با در نظر گرفتن شرایط بازار و مشارکت فعالان حوزه صنعت، سیاست‌های جاری را تدوین و تصویب کنند، اما در عمل دستورالعمل‌های خلق‌الساعه، نه تنها به آرامش و ثبات بازار کمک نمی‌کنند، بلکه تمرکز تولیدکنندگان را برهم می‌زند.

بازار را به سیاست گره نزنید

دبیر سندیکای لوله و پروفیل ایران گفت: برخی از بخشنامه ها، دستورالعمل و اقدامات غلط دولت در چند سال اخیر موجب برهم زدن تعادل و ثبات بازار شده است و اگر قرار است دولت اقتصاد داخلی را در بخش هایی که کاملا با نهاده‌های داخلی فعالیت دارد با مولفه‌های متزلزل کننده‌ای مانند ارز، جو روانی حاکم بر بازار و عوامل سیاسی گره بزند بازار دیگر ثبات قیمتی نخواهد داشت و دولت باید راهکاری را برای تثبیت نرخ نهاده‌ها بیابد.

آنوش رحام در گفت‌وگو با فولادبان افزود: در بازارهای جهانی بورس، عمدتا کالاها، محصولات و کامودیتی‌ها در حوزه صادرات عرضه می‌شوند و کمتر دیده شده کشوری بازار داخلی را از طریق بورس کالا انجام دهد.

رحام در همین رابطه با ذکر مثالی درباره عرضه احتمالی آرد در بورس کالا افزود: اگر سیاست عرضه آرد در بورس کالا الزامی شود اصناف باید از بورس کالا آرد خریداری کنند. در آن زمان، نرخ نان هر روز به یک نرخ به‌دست مصرف‌کننده خواهد رسید اما در واقع لازم است یک نرخ ثابت و واحد در طول سال داشته باشد.

وی ادامه داد: همین موضوع در مورد فولاد هم صادق است چون حداقل ۱۰ صنعت بزرگ با ۸۰۰ قلم کالا و صدها رسته شغلی به صنعت فولاد متصلند و نرخ متزلزل فولاد اثرات بسیار خطرناکتری از نرخ نان دارد. نرخ متزلزل و بی‌ثبات فولاد دائما این طیف وسیع شغلی را تحت تاثیر قرارمی دهد و دولت باید عوامل متزلزل‌کننده بازار را شناسایی کند، بازار را به ثبات برساند و در قدم بعدی شفافیت و کشف نرخ کند.

این فعال صنعتی تاکید کرد: فعالان و تولیدکنندگان فولادی منکر نقش شفاف بورس نیستند اما مولفه‌های متزلزل‌کننده بازار زیاد و بسیار اثرگذاراست و دولت باید با تثبیت نهاده‌ها چشم‌انداز مطمئنی را برای تولیدکنندگان ایجاد کند.

تاثیر بودجه بر صنعت سیمان

دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان گفت: اخذ مالیات از کلینکر در بودجه ۱۴۰۱ بر صادرات این محصول اثر منفی می‌گذارد.

به گزارش صدای بورس، در حالی که کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۱ تصویب شده است، سیمانی‌ها به سه موضوع اعتراض دارند. وضع مالیات بر کلینکر، افزایش حقوق دولتی و بهای گاز سه موضوع مهم بودجه ۱۴۰۱ برای سیمانی‌هاست.

عبدالرضا شیخان، دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان در ارتباط با موضوع وضع مالیات بر کلینکر گفت: تدوین‌کنندگان، مالیات کلینکر را در قالب مواد خام در نظر گرفته و برای آن مالیات تعیین کرده‌اند، حال آنکه کلینکر نه خام است و نه نیمه خام.

وی افزود: تولیدات کلینکر ایران سالانه در حدود ۷۳ میلیون تن و صادرات آن نزدیک به ۸ میلیون تن است که در حدود ۱۲ درصد از حجم تولیدات را شامل می‌شود.

▣ مزیت صادرات کلینکر نسبت به سیمان

وی با اشاره به مزیت صادراتی کلینکر نسبت به سیمان افزود: برای تولید کلینکر ۹۵ درصد مرحله تولید سیمان باید طی شود، نرخ کنونی این محصول در بازار جهانی در حدود ۲۶ دلار در تن و نرخ سیمان ۲۸ دلار در تن است. به دلیل حمل‌ونقل راحت‌تر و مزیت قیمتی، صادرات کلینکر مقرون به صرفه‌تر و راحت‌تر از سیمان است.

▣ بازارهای صادراتی سیمان و کلینکر

انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان بازارهای صادراتی کلینکر را کشورهای عراق، کویت، آسیای میانه، بنگلادش، افریقا و سریلانکا عنوان کرد و گفت: به طور کلی تولید سیمان و کلینکر اختلاف قیمتی چندانی ندارد، با این تفاوت که کشورهایی همچون عراق بیشتر متقاضی کلینکر برای فعال کردن واحدهای سیمانی خود هستند. در صورتی که وضع مالیات بر این محصول در بودجه ۱۴۰۱ تصویب شود، کلینکر مزیت صادراتی خود را در مقابل رقبا از دست می‌دهد.

▣ سودآوری سیمانی‌ها تحت تاثیر بودجه ۱۴۰۱

وی افزود: اخذ مالیات از محصولات صادراتی کلینکر بر سودآوری شرکت‌های بورسی سیمانی تاثیر مستقیم دارد و سودآوری آنها را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد.

شیخان گفت: انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان مخالف اخذ مالیات از کلینکر است و باید نسبت به آن تجدید نظر انجام شود. مذاکراتی در این رابطه انجام شده است و امیدواریم که رویکرد اخذ مالیات دولت و مسئولان در ارتباط با این محصول تغییر پیدا کند.

اعتراضات قزاقستان خواب اورانیوم را آشفته کرد

گروه معدن

با گسترش اعتراضات و سرکوب‌های امنیتی در سراسر کشور قزاقستان، قیمت اورانیوم به ۴۶.۳ دلار در هر پوند تا ۷ ژانویه افزایش یافت؛ این رقم بیشترین قیمت معامله آن پس از روزهای پایانی نوامبر ۲۰۲۱ یعنی تقریبا ۴۰ روز اخیر است. در عین حال این ناآرامی‌ها باعث شده ارزش بازاری شرکت‌های بزرگ اورانیومی در دنیا رو به کاهش بگذارد. قزاقستان بزرگ‌ترین تولیدکننده جهانی اورانیوم است که ۴۰ درصد تولید معدنی آن را در اختیار دارد. اگرچه ادعا می‌شود این ناآرامی‌ها بر روند تولید و صادرات اورانیوم اثرگذار نمی‌شود اما فعالان بازار به این اخبار واکنش نشان داده‌اند. به گزارش اکوایران، ناآرامی در قزاقستان در اعتراض به افزایش قیمت سوخت در این کشور طی روزهای ابتدایی سال ۲۰۲۲ آغاز و در ادامه این ناآرامی‌ها تبدیل به اعتراضات ضد دولتی شد. اگرچه تا به حال این آشفتگی‌های سیاسی بر صنایع کلیدی این کشور اثرگذار نشده اما بهای اورانیوم در بازارهای جهانی وارد مسیر رشد قیمتی شده است.

در حالی بازار جهانی اورانیوم از اخبار ناآرامی در قزاقستان تاثیر گرفت که یکی از سخنگویان کازاتومپروم بزرگ‌ترین تولیدکننده اورانیوم جهان واقع در قزاقستان گفت: استخراج اورانیوم طبق برنامه پیش می‌رود، هیچ توقفی در تولید این محصول به وجود نیامده و این شرکت در حال اجرای قراردادهای صادراتی خود است.

اعتراض به افزایش قیمت سوخت و کشته شدن هزاران قزاق

اعتراضات گسترده در قزاقستان ابتدا در غرب این کشور در واکنش به افزایش قیمت گاز مایع (LPG) آغاز شد که بسیاری از قزاق‌ها از آن به‌عنوان سوخت اصلی خودروهای خود استفاده می‌کنند اما در ادامه این اعتراضات تبدیل به انتقاد علیه حاکمیت این کشور شد.

قزاقستان تاریخ تحولات اجتماعی پرآشوبی را پشت سر گذاشته است. پس از فروپاشی شوروی نورسلطان نظربایف از سال ۱۹۹۱ تا ۲۰۱۹ بر این کشور حکومت کرد. در ادامه قاسم ژومارت توقایف، متحد نظربایف، در سال ۲۰۱۹ در انتخاباتی که توسط ناظران، انتخاباتی غیرآزادانه توصیف شد شد، به‌عنوان رئیس‌جمهوری این کشور انتخاب شد و نظربایف در سمت امنیت ملی در دولت باقی ماند.

با گسترده شدن اعتراضات علیه حکومت در قزاقستان، توقایف از سازمان امنیت منطقه‌ای CSTO به رهبری روسیه خواسته است تا نظم را به کشور بازگرداند. برآورد می‌شود ظرف روزهای اخیر حدود ۱۰۰۰ نفر از معترضان در قزاقستان مجروح شده و ده‌ها معترض دولتی در آلماتی پایتخت پیشین و بزرگ‌ترین شهر قزاقستان کشته شده‌اند.

▣ اعتراضات به کارگران معادن اورانیوم نرسید

قزاقستان حدود ۴۰ درصد از تولید اورانیوم جهان را در اختیار دارد؛ کازاتومپروم در سال ۲۰۲۰ برابر ۲۳ درصد تولید جهانی اورانیوم را در اختیار داشت. با این وجود گفته می‌شود معادن اورانیوم این کشور در نواحی دورافتاده استان ترکستان قزاقستان مستقر هستند که این مناطق عمدتا تحت تاثیر اعتراضات و درگیری‌های جاری این کشور قرار نگرفته‌اند. همچنین تا ۶ ژانویه، هیچ گزارشی از پیوستن کارگران اورانیوم به اعتراضات سراسری در قزاقستان وجود نداشته است.

> اگرچه درگیری در قزاقستان به معادن اورانیوم این کشور نرسیده اما امکان دارد این درگیری‌ها موانع لجستیکی برای تحویل محصولات به مرزها به وجود آورد

سی‌آریو در گزارشی اعلام کرد: اگرچه درگیری در قزاقستان به معادن اورانیوم این کشور نرسیده اما این امکان وجود دارد که این درگیری‌ها موانع لجستیکی برای تحویل محصولات به مرزها به وجود آورد. اغلب مسیرهای مرزی این کشور از منطقه آلماتی یعنی جایی که همچنان درگیری ادامه دارد می‌گذرد و بنابراین احتمال توقف صادرات وجود دارد.

▣ مصونیت چین از اختلال در عرضه اورانیوم

بیش از نیمی از صادرات اورانیوم قزاقستان به چین می‌رود.

در دهه گذشته، چین ذخایر عظیم اورانیوم را جمع‌آوری کرده که می‌تواند کفاف تقاضای داخلی این کشور برای ۱۱ تا ۱۲ سال را بدهد؛ بنابراین هرگونه اختلال کوتاه‌مدت باعث می‌شود اورانیوم کافی در انبارها باقی بماند تا نیازهای فوری بازار را پوشش دهد.

▣ قرمزپوشی سهام شرکت‌های اورانیومی

ادامه ناآرامی‌ها در قزاقستان بر بازار سهام شرکت‌های تولیدکننده اورانیوم نیز اثرگذار شد؛ به گونه‌ای که رشد سهام اورانیوم در هفته گذشته متوقف و باعث فروختن دارایی بر پایه ذخایر اورانیوم در تورنتو شد.

سهام کازاتومپروم در لندن نیز در روز پنج‌شنبه تقریبا ۵ درصد کاهش یافت و به پایین‌ترین سطح از پایان سپتامبر رسید؛ این افت در حالی رخ داد که سهام این شرکت در روز چهارشنبه نیز کاهش ۸ درصدی را تجربه کرده بود.

این در حالی بود که سهام سایر تولیدکنندگان اورانیوم، مانند کامکو، تا روز چهارشنبه افزایشی بود؛ هرچند این روند افزایشی ظرف ۲ روز پایانی هفته معکوس شد. شرکت‌های اورانیوم کانادایی مانند Cameco (TSX: CCO)، Denison Mines (TSX: DML) و NexGen Energy (TSX: NXE) هرکدام حدود ۵ تا ۷ درصد در معاملات صبح روز پنجشنبه با کاهش ارزش روبه‌رو شدند.

▣ سخن پایانی

امنیت در عرضه اورانیوم نقش مهمی در آرامش این بازار دارد؛ استمرار این وضعیت سیگنالی در جهت رشد قیمت اورانیوم به‌ویژه در معاملات تحویل فوری است. در عین حال این رشد قیمت به افزایش ارزش سهام شرکت‌های اورانیومی منجر نمی‌شود چراکه زنگ خطری برای توقف تولید آنها نیز به شمار می‌رود.

با حضور جانشین سازمان پدافند غیرعامل کشور برگزار شد؛

جلسه پدافند غیرعامل شرکت فولاد خوزستان

جلسه پدافند غیرعامل شرکت فولاو خوزستان با حضور حسن ساسانی جانشین سازمان پدافند غیرعامل کشور و هیات همراه، امین ابراهیمی مدیرعامل، مشاوران، قائم مقامان، معاونان و مدیران شرکت فولاد خوزستان ۲۰ دی ماه ۱۴۰۰ در سالن کنفرانس ساختمان مدیرعامل برگزار شد.

امین ابراهیمی مدیرعامل فولاد خوزستان در این جلسه گفت: فولاد خوزستان نقش کلیدی در زنجیره فولاد کشور ایفا می‌نماید. با همت کارکنان پس از تامین نیاز داخلی، ۶۰ درصد محصولات این شرکت صادر می‌شود.

وی افزود: در سالی که شعار آن تولید، پشتیبانی‌ها و مانع زدایی‌ها می‌باشد، با ایجاد قطعی‌های برق و گاز، حجم تولید این شرکت بسیار کاهش یافت. البته شرکت فولاد خوزستان با افقی که برای خود مشخص نموده است، قصد دارد ۲۵ درصد تولید کشور را در صنعت فولاد به خود اختصاص دهد.

ابراهیمی گفت: در حال حاضر ۱۴۵ پروژه با هزینه بالغ بر ۲۳ هزار میلیارد تومان برای توسعه فولاد خوزستان در نظر گرفته شده است.

محسن ساسانی جانشین سازمان پدافند غیرعامل کشور در این نشست اظهار داشت: پدافند غیرعامل عبارت است از: حفاظت از دارایی‌های ملی در برابر تهدیدهای تخصصی (اقدامات غیر مسلحانه). جنگ اقتصادی قواعدی دارد که حفاظت از آن بر عهده‌ی فرمانده اقتصادی می‌باشد. به دلیل اینکه تهدیدها متفاوت شده، سازوکار محافظت از آن نیز متفاوت است. پدافند غیرعامل، سرعت، دقت و قدرت حفاظت از سیستم را افزایش می‌دهد.

وی افزود: فرآیندهای پولی و مالی، با قوانین وضع شده در امور بین المللی، دستاویز ابر قدرت‌ها شده است و در حوزه اقتصاد اگر با دقت و هوشمندی پیش نرویم، با وجود بدافزارها، دچار اختلال خواهیم شد.

وی افزود: در طول سال جاری ۳ مرتبه صنایع اصلی کشور ما مورد حمله سایبری قرار گرفته است. حال اگر سیستم پولی و مالی در کشور دچار تهاجم شود، چه اتفاقی خواهد افتاد. به همین دلیل نیاز وجود پدافند غیرعامل بیشتر احساس می‌شود.

ساسانی در ادامه گفت: تعریفی به نام توسعه پایدار در کشور مطرح شده است که مصادیق عملیاتی آن بر زمین مانده است. زیرا در مکان‌یابی و جانمایی آن‌ها اشتباه شده است. به عنوان مثال دفتر مرکزی و پرداخت مالیات در منطقه خودشان اتفاق نمی‌افتد. پنجاه درصد مالیات در استان‌های اصفهان و کرمان توزیع شده و مابقی در میان ۲۹ استان دیگر توزیع می‌شود.

وی افزود: برای هر سازمانی نیاز است که هزینه‌های تولید آن کاهش یافته و در مقابل، سرمایه در گردش تولید آن افزایش یابد.

ساسانی تصریح نمود: بنا بر تعریف پدافند غیرعامل، جذابیت هدف برای دشمن در طرح‌های اقتصادی باید کاهش یابد.

وی افزود: با وجود سطح بالای سواحل دریایی، متاسفانه بر ظرفیت اقتصادی توسعه دریایی در کشور سرمایه گذاری نشده است.

جانشین پدافند غیرعامل خاطر نشان کرد: تنها ۸ درصد سطح معدنی کشور استخراج شده است. با جانمایی شرکت‌های معدنی و فاصله آن‌ها با شرکت‌های صنعتی، هزینه حمل‌ونقل بالایی بر شرکت‌های صنعتی تحمیل می‌شود. وی با بیان یک سوال گفت: در زمانی که حادثه‌ای در شرکت فولادی اتفاق می‌افتد، سیستم اطلاع رسانی به مدیریت و تصمیم گیری برای اولویت ورود واحدهای مربوطه چگونه انجام می‌شود؟ نحوه اعزام نیروهای بهداشت و درمان، زمان رسیدن نیروهای آتش نشان به محل حادثه چگونه است؟

امروزه در زمان بروز حادثه، جامعه از مدیران شرکت‌ها و سازمان‌ها نداشتن اطلاعات کافی را نمی‌پذیرند.

غلامرضا فروغی نیا مدیر روابط عمومی فولاد خوزستان گفت: با وجود سواحل دریایی بسیار در کشور، صنعت به جای دریا محور، کویر محور می‌باشد.

علی‌اصغر مشهدی‌زاده معاون مالی و اقتصادی فولاد خوزستان گفت: شرکت فولاد خوزستان با مشکلاتی روبرو است؛ از یک سو تشویق شده که ارز آور است و از سوی دیگر متهم است که چرا صادرات انجام می‌دهد.

مدیرعامل فولاد خوزستان در این نشست گفت: قانون ماده ۲۰۱ بند ک برنامه ۵ ساله توسعه کشور می‌گوید: رعایت اصول پدافند غیرعامل در طراحی و اجرای طرح‌های حساس و مهم و یا در دست مطالعه و نیز تاسیسات زیر بنایی و ساختمان‌های حساس، شریان‌های اصلی و حیاتی کشور و آموزش عمومی مردم توسط دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۱۷۹ این قانون به منظور پیشگیری و کاهش مخاطرات ناشی از سوانح غیر طبیعی است.

وی افزود: میزان خسارت و صدمات ناشی از عوامل و پدیده‌های بالقوه و یا بالفعل خسارت زا نسبت به نیروی انسانی، تجهیزات و تاسیسات با شدت صفر تا صد درصد را آسیب پذیری می‌گویند.

ابراهیمی افزود: در پدافند عامل دفاع در مقابل حملات خرابکارانه زمینی، هوایی، موشکی، اتمی و بمب با بکارگیری سلاح و تجهیزات جنگی و تکنیک‌های رزمی صورت می‌پذیرد ولی پدافند غیرعامل مجموعه‌ای از اقداماتی است که مستلزم بکارگیری جنگ افزار نبوده و با اجرای آن می‌توان آسیب‌پذیری را حذف نموده یا به حداقل ممکن کاهش داد. این اقدامات شامل افزایش بازدارندگی‌ها، تداوم فعالیت‌های ضروری و تسهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدات و اقدامات نظامی است. اقدامات پدافند غیرعامل شامل پوشش، پراکندگی، جابه جایی، فریب، مکان یابی، اعلام خبر، قابلیت بقا، استحکامات، استتار، اختفا، ماکت فریبنده و سازه‌های امن می‌باشد. در پدافند غیرعامل نهادها، بخش‌ها، واحدها و کارکنان می‌توانند نقش موثری ایفا نمایند. وی ادامه داد: حفاظت از زیرساخت‌های حیاتی و ازجمله ارتباطی و رسانه و ارزیابی امنیت آنان و حفاظت از تاسیسات و تجهیزات، حفاظت سازمانی، تداوم اداره مدیریت کارکنان و شبکه‌های اطلاع رسانی سیستم‌ها و دارایی‌ها و مراکز حیاتی درون‌سازمانی و ارتباطی (که در صورت انهدام موجب بروز بحران، آسیب و صدمات جدی، سامانه‌های هدایت کنترل و فرماندهی، تولیدی و اقتصادی، پشتیبانی ارتباطی و دفاعی می‌گردد) و مراکز حساس و فضای سایبری در پدافند غیرعامل بسیار مهم است.

ابراهیمی تاکید کرد: بر اساس رویکرد پدافند غیرعامل بسیاری از تاسیسات و ساختمان ها به صورت دو منظوره احداث می‌گردد تا به عنوان پناهگاه نیز استفاده گردد.(مانند خطوط راه آهن زیر زمینی، ایستگاه‌های مترو و پارکینگ‌های بزرگ ساختمان ها). در پدافند غیرعامل سایبری قانون کارآمدی وجود دارد، هر شخص تنها اطلاعاتی را در اختیار داشته باشد که برای انجام آن کار بدان نیازمند است. فضای سایبری به شدت مبتنی بر فناوری است و مدیران یک سازمان بایستی متخصص و مسلح به این دانش باشند. توسعه تفکر مبتنی بر ریسک و فرصت در حذف یا کاهش پیامدهای نامطلوب و از جمله تداوم اداره مدیریت کارکنان در حملات سایبری بسیار مهم است.

مدیرعامل فولاد خوزستان گفت: اصول پدافند غیرعامل سازمانی شامل مجموعه اقدامات بنیادی و زیربنایی که عبارتند از: انتخاب عرصه‌های ایمن و توسعه ایمن‌سازی، تعیین بهینه استقرار کارکنان در محیط‌های کاری، بهینه‌سازی فضای فیزیکی و اجرای پروژه‌های ایمن‌سازی، همگام‌سازی سیستم‌های پشتیبانی و ارتباطی، مقاوم سازی، استحکامات و ایمن‌سازی سازه‌های حیاتی و حساس، مکان یابی و آماده‌سازی مکان‌های مانور، مدیریت بحران دفاعی در صحنه‌های عملیاتی، استتار و نامریی‌سازی، ناتوان‌سازی سیستم‌های اطلاعاتی مهاجم و اختفا و حفاظت از آمار و اطلاعات سیستم‌های حیاتی و مهم است.

وی ادامه داد: سطوح پدافند غیرعامل سازمانی عبارتند از: سطح عالی و راهبردی پدافند غیرعامل (شورای رهبری)، تعیین خط مشی و سیاست گزاری سطح عملیاتی و تدوین برنامه‌های اجرایی و نظام نامه و دستورالعمل (مدیران ارشد)، سطح اجرایی و تاکتیکی پدافند غیرعامل سازمانی و اجرای مانورهای منظم سالیانه و فصلی است.

وی افزود: در شرکت فولاد خوزستان تاکنون ۳ مانور ملی در زمینه پدافند غیرعامل برگزار گردیده که از آن جمله می‌توان به مانور پدافند غیرعامل ایستگاه برق، (عملکرد بمب‌های گرافیتی) و مقابله با عملیات خرابکارانه در خصوص نشت گاز کلر و انفجار در سایت صنعتی اشاره کرد.

خبر

بازگشت ۳۵ واحد تولیدی و معدنی راکد به چرخه فعالیت

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان بوشهر گفت: در ۹ ماه امسال ضمن افتتاح ۴۲ واحد صنعتی و تولیدی در استان ۳۵ واحد تولیدی و معدنی راکد به چرخه فعالیت بازگشتند.

به گزارش تسنیم ، سید حسین حسینی ساختار جدید وزارت صمت را مورد اشاره قرار داد و اظهار داشت: ساختار جدید وزارت صمت ضمن فراهم کردن ظرفیت‌های کمک به عرصه تولید، همزمان به کسب و کارهای صنف و صنعت توجه ویژه شده است.

وی کنترل قیمت کالا، جلوگیری از از رشد نقدینگی، پرداخت تسهیلات در زنجیره تأمین و تولید کالا را از جمله برنامه‌ها دانست و بیان کرد: برگزاری جشنواره و نمایشگاه بهاره در همه شهرستان‌ها یکی از سیاست‌ها است که امسال در آستانه عید نوروز راه‌اندازی می‌شود.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان بوشهر با بیان اینکه با اجرا طرح درج قیمت تمام شده بر روی کالا قیمت‌های ساختگی و کاذب از بین می‌رود خاطر نشان کرد: بررسی‌ها نشان می‌دهد که در حال حاضر قیمت مصرف کننده درج شده روی برخی از کالاها به‌ویژه در فروشگاه‌های بزرگ واقعی و قانونی نیستند و اکثر آنها قیمت‌های است که با توافق واحدهای تولیدی و واسطه‌ها و فروشگاه درج می‌شود.

حسینی با بیان اینکه از اواخر آذر و بر اساس برنامه زمانبندی وزارت صمت طرح درج قیمت تمام شده کالا اجرایی شده است افزود: در استان بوشهر این طرح با هدف شفاف‌سازی قیمت‌ها در ۳ گروه اجرا شده است.

وی گفت : بر اساس این طرح واسطه‌های غیرضروری و قیمت‌های ساختگی حذف می‌شود و کالا با احتساب هزینه‌های سود عمده یا خرده‌فروش ، شرکت‌های پخش و هزینه حمل به دست مصرف کننده می‌رسد.

رئیس سازمان صمت استان بوشهر اضافه کرد: عرضه کننده نهایی که همان فروشنده است باید قیمت کالا با احتساب همین هزینه‌ها حداکثر ۲۷ تا ۳۰ درصد بر روی کالا درج شود و دیگر تولید کننده نمی‌تواند قیمت مصرف کننده را درج کند.

حسینی با بیان اینکه از ۲۷ آذر واحدهای سلولز و پوشک بچه مکلف قیمت تمام شده را درج کردند گفت: گروه دوم از ۴ دی آغاز شد و شامل لوازم خانگی و پس از آن هم نوبت به واحدهای فروش لوازم یدکی رسید.

وی با بیان اینکه بازرسان سازمان صمت در هنگام نظارت بر بازار و مشاهده تخلف با واحدهای صنفی متخلف برخورد قانونی خواهند کرد افزود: متولیان معتقدند با اجرا کامل این طرح، کالا با قیمت مناسب به دست مصرف کننده می‌رسد و قیمت‌های کاذب از بین می‌رود.

رئیس سازمان صمت استان بوشهر با بیان اینکه در ۹ ماه امسال ۲۳۹ فقره جواز تأسیس برای واحدهای صنعتی و تولیدی صادر شده است گفت: برای این واحدها پیش‌بینی ۵ هزار و ۷۸۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری و شش هزار فرصت شغلی شده است.

حسینی از صدور ۴۲ پروانه بهره‌برداری برای واحدهای تولیدی در استان خبر داد و خاطر نشان کرد: این ۴۲ واحد تولیدی با سرمایه‌گذاری یک هزار و ۵۲۷ میلیارد تومان در استان بوشهر راه‌اندازی و زمینه اشتغال یک هزار و ۳۶۴ نفر فراهم شده است.

وی توجه به حل مشکلات واحدهای تولیدی را مورد اشاره قرار داد و بیان کرد: در ۹ ماه امسال ضمن افتتاح ۴۲ واحد صنعتی و تولیدی ۳۵ واحد تولیدی و معدنی راکد استان بوشهر شامل ۲۱ واحد تولیدی و ۱۴ واحد معدنی به چرخه فعالیت بازگشتند.

رئیس سازمان صمت استان بوشهر راه‌اندازی طرح‌ها با پیشرفت فیزیکی ۷۰ درصد به بالا دارند را در اولویت دانست و افزود: در واقع هدف ما راه‌اندازی واحدهایی است که برای آنها سرمایه‌گذاری ثابت انجام و برخی خطوط تولید آنها هم راه‌اندازی شده و با دریافت تسهیلات اندکی می‌توانند به چرخه تولید بازگردند.

استاندار خراسان جنوبی:

خراسان جنوبی بهشت معادن است

استاندار خراسان جنوبی با اشاره به ظرفیت‌های معدنی این استان گفت: خراسان جنوبی، بهشت معادن است و ما برای بهره‌برداری از این ظرفیت‌های خدادادی از هیچ تلاشی فروگذار نخواهیم کرد.

به گزارش ایرنا، جواد قناعت در نشستی با مدیرعامل شرکت گهرزمین در دفتر تهران از آمادگی استان برای انجام تمهیدات لازم درخصوص سرمایه‌گذاری این هلدینگ خبرداد. وی از برنامه‌های استان در راستای حمایت از سرمایه‌گذاران گفت و ضمن تشریح اقداماتی که برای تسهیل سرمایه‌گذاری‌ها در اولویت برنامه‌های خراسان جنوبی قرار دارد، حضور و فعالیت این هلدینگ را در توسعه استان مؤثر خواند. در این نشست که با حضور سرپرست معاونت هماهنگی امور عمرانی استانداری، مدیرکل امور سرمایه‌گذاری و اشتغال استانداری و رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی همراه بود، مدیرعامل شرکت گهرزمین نیز به تشریح حوزه‌های فعالیتی این مجموعه پرداخت و با اعلام آمادگی برای سرمایه‌گذاری در حوزه معدن و فرآوری معدنی، همراهی استان برای تسهیل شرایط حضور و فعالیت مجموعه را خواستار شد. پیگیری مطالبات این مجموعه در داخل استان و نیز بررسی نحوه سرمایه‌گذاری آن در نشستی با وزیر صنعت، معدن و تجارت از مصوبات این نشست است.

بنابر این گزارش با پیگیرهای استاندار خراسان جنوبی، سرمایه‌گذاری شرکت گهر زمین در استان قطعی‌تر شد.

شرکت گهر زمین که در زمینه‌های اکتشاف، استخراج و بهره‌برداری از معادن سنگ‌آهن و تولید کنسانتره، گندله و فولاد، مشارکت و سرمایه‌گذاری در سایر شرکت‌ها و طرح‌های معدنی و صنعتی، انعقاد قراردادهای پیمانکاری به منظور ارائه خدمات فنی و مهندسی فعالیت دارد، از جمله سهامداران شرکت انتقال آب به خراسان جنوبی نیز است.

بلاتکلیفی ۱۸ ساله برای ساخت «سیمان سمنگان»

گروه معدن

عکس: روزگار معدن

در سال ۸۲ کلنگ پروژه‌ای بزرگ، تحت عنوان کارخانه سیمان سمنگان در شهرستان مانه و سملقان به زمین زده شد تا کورسوی امیدی برای جوانان این شهرستان روشن شود که بتوانند کسب درآمدی از آن داشته باشند، اما با گذشت ۱۸ سال از کلنگ‌زنی این پروژه همچنان به حالت بلاتکلیف و نیمه‌کاره رها شده است.

به گزارش فارس، ۱۷ سال از تأسیس استان خراسان‌شمالی می‌گذرد، استانی که اکنون در سن جوانی خود به سر می‌برد و طبق آخرین آمار به یک استان یک‌میلیون‌نفری تبدیل‌شده است، اما این استان جوان شاهد آمار ارقام خوبی در بخش‌های مختلف نبوده و در بیشتر جداول رتبه آخر را کسب کرده است؛ کسب‌وکار، مشارکت اقتصادی، بیکاری و... ازجمله این آمارها هستند.

یکی از مواردی که می‌تواند باعث رشد آمار و ارقامی مانند آنچه ذکر شده باشد، اشتغال‌زایی است، اشتغالی که می‌تواند هم درآمد برای خانواده‌ها ایجاد کند و هم باعث جلوگیری از مهاجرت و یا حتی مهاجرت معکوس شود، لازمه اشتغال نیز تأسیس کارخانه‌ها و کارگاه‌های بزرگ و کوچک است.

یکی از مشکلات عمده خراسان‌شمالی، ده‌ها پروژه نیمه‌تمام استان است که طول عمر برخی از آنها به بیش از یک دهه نیز می‌رسد. هرچند وعده‌های مختلف با زمان‌بندی‌های مختلفی برای اتمام پروژه‌های نیمه‌تمام داده‌شده است، اما تعدد پروژه‌های نیمه‌تمام با درصد رشد محدود در کنار افزایش سرسام‌آور نرخ ارز، باعث شده حجم وسیعی از بیت‌المال در گوشه‌ای از استان خاک بخورد.

یکی از این پروژه‌های بزرگ را می‌توان در شهرستان مانه‌وسملقان جست‌وجو کرد، جایی که سال ۸۲، یعنی بیش از ۱۸ سال پیش کلنگی بر زمین خورد اما هنوز که هنوز است مردم ثمره آن را نچشیده‌اند.

پروژه «سیمان سمنگان» در عید غدیر سال ۸۲ رسما وارد فاز اجرایی شد، پروژه‌ای که بنا بود طی ۳ سال فاز اول آن به بهره‌برداری رسیده و بخشی از نیاز سیمان استان را تأمین کند، همچنین پیش‌بینی می‌شد با راه‌اندازی این کارخانه نزدیک به یک هزار نفر به‌صورت مستقیم صاحب شغل شوند که برای استانی مانند خراسان‌شمالی امری پربرکت به شمار می‌آمد.

▣ آستان قدس، سرمایه‌گذار اصلی پروژه

زمان گذشت و در سال ۱۳۸۷ این پروژه با سرمایه‌گذاری ۹۰ درصدی به آستان قدس رضوی واگذار شد.

سید احمد علوی، قائم‌مقام وقت تولیت آستان قدس رضوی در سال ۸۷ گفت: آستان قدس رضوی در حال مطالعه احداث بزرگ‌ترین کارخانه تولید سیمان کشور در منطقه سمنگان بجنورد است که برای ورود و نصب بعضی ماشین‌آلات و قطعات، به مشارکت کشورهای صاحب فناوری سیمان نیاز دارد.

وی تأکید کرد: شریک خارجی بامطالعه، بررسی و بازدیدهای فنی کارشناسان آستان قدس رضوی انتخاب‌شده و از بهترین فنّاوری و ماشین‌آلات در سیمان سمنگان بجنورد استفاده خواهد شد.

علوی افزود: ازآنجاکه تمامی محصولات تولیدی آستان قدس رضوی دارای کیفیت ممتاز است، در تولید سیمان نیز دنبال بهترین‌ها هستیم.

وی، تفاهم به‌عمل‌آمده و تنظیم قرارداد آستان قدس رضوی با این شرکت چینی را الگویی برای سایر شرکت‌های خارجی دانست که قصد دارند در ایران سرمایه‌گذاری کنند.

قائم‌مقام وقت آستان قدس رضوی ابراز امیدواری کرد: با اجرای موفقیت‌آمیز پروژه سیمان سمنگان توسط طرف چینی، طرح‌های مشارکتی دیگری نیز در آینده با این شرکت به اجرا درمی‌آید. اما این سخنان و ورود چینی‌ها به خراسان‌شمالی و سیمان سمنگان نیز هیچ‌گاه به وقوع نپیوست و همچنان این پروژه بزرگ در معطلی محض به سر می‌برد.

▣ تغییر کاربری هم گره کور سمنگان را باز نکرد

اما تغییر کاربری سیمان سمنگان بعد از ۱۵سال نیز گره کور این پروژه را باز نکرد زیرا عبدالله یوسفی مدیرکل جهاد کشاورزی خراسان‌شمالی سال ۹۸ پیرامون پروژه سیمان سمنگان گفت: آغاز به کار ساخت سایت فرآوری گیاهان دارویی سیمان سمنگان منتظر ورود رسمی و جذب شرکت آستان قدس رضوی است.

وی افزود: قرار بر این شد تا این شرکت، در این پروژه تغییر کاربری ایجاد کند و در این محل پروژه سایت فرآوری گیاهان دارویی اجرایی شود. یوسفی ادامه داد: شرکت مجری، مطالعات لازم را در خصوص اجرای طرح سایت فرآوری گیاهان دارویی در این محل انجام داده، اما اقدامی برای اخذ مجوز و تغییر کاربری از سوی شرکت مذکور صورت نگرفته است. مهیار مشایخی، مدیر طرح و برنامه سازمان صمت خراسان‌شمالی در گفت‌وگو با رسانه‌ها، گفت: پیگیری و اقدام جدی از سوی آستان قدس جهت تکمیل کارخانه سیمان سمنگان بعد از گذشت یک سال انجام‌نشده است.

مشایخی با اشاره به اینکه قرار بر این بود تا واحد تولیدی سیمان توسط شرکت آستان قدس رضوی در شهرستان مانه‌وسملقان اجرا شود، افزود: اما اجرای این پروژه چندین سال بود که توسط این شرکت مذکور متوقف‌شده است.

وی ادامه داد: با پیگیری‌های انجام‌شده از سوی مسئولان استانی، جلسه‌ای در استان با مسئولان شرکت استان قدس برگزار و آنها پیشنهاد اجرای پرورش و فرآوری گیاهان دارویی را ارائه کردند.

مشایخی اظهار کرد: در ارتباط با اجرای پروژه کشت و فرآوری گیاهان دارویی مجوز لازم از سوی این سازمان نیز صادر شد اما پیگیری‌ها برای دریافت مجوز و شروع کار صورت نگرفت.

▣ سیمان به‌صرفه است، تغییر کاربری انجام نمی‌شود

وی تصریح کرد: اما شرکت آستان قدس رضوی در نیمه دوم سال گذشته اعلام کرده است که تمایل دارد تا پروژه سیمان را دوباره ادامه دهد چراکه اجرای این پروژه صرفه اقتصادی دارد و از سوی دیگر برخی از زیرساخت‌ها نیز تأمین‌شده است. این مقام مسئول تصریح کرد: یک سال از مکاتبه آستان قدس مبنی بر اینکه درصدد هستند تا طرح کارخانه سیمان را ادامه دهند گذشته ولی اقدام خاصی نشده و البته باید آنها طرح توجیهی به‌روز شده را نیز ارائه دهند که هنوز این امر نیز انجام‌نشده است.

وی بابیان اینکه پروژه سیمان سمنگان در شهرستان مانه‌وسملقان ۳۶ درصد پیشرفت فیزیکی دارد، گفت: برای اجرای این پروژه ۱۰۲ هکتار زمین، ۱۸ معدن، چندین حلقه چاه و ۱۴ مگاوات برق بلوکه شده است.

▣ دلایل توقف ساخت «سیمان سمنگان»

مهدی سجادی، رئیس نظام‌مهندسی معدن خراسان‌شمالی اظهار کرد: ساخت این پروژه بعد از ۳۶ درصد پیشرفت فیزیکی بنا به برخی از دلایل همچون اعلام اینکه ساخت واحد تولیدی سیمان صرفه اقتصادی ندارد و... متوقف شد.

وی بیان اینکه در ابتدای اجرای این پروژه حدود پنج معدن آهک و مارن برای این پروژه بلوکه‌شده است، تصریح کرد: مساحت این معادن به‌طورکلی حدود ۲۵ کیلومتر است و اگر آستان قدس قصد ادامه اجرای پروژه را ندارد حداقل معادن را آزاد کند تا مورداستفاده سایر بخش‌ها قرار گیرد.

وی تصریح کرد: درحال‌حاضر شهرستان رازوجرگلان تولید شن و ماسه ندارد که با آزادسازی این معادن می‌تواند واحدهای تولیدی شن و ماسه را در آن منطقه ایجاد کرد و این امر موجب می‌شود تا هزینه خرید مصالح ساختمانی برای مردم منطقه کمتر شود.

▣ شرکت شستا سرمایه‌گذار جدید پروژه

سیدمحمد پاک مهر، نماینده مردم بجنورد، گرمه، جاجرم، مانه‌وسملقان و رازوجرگلان در مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با فارس در بجنورد اظهار کرد: اگر از بحث‌های مختلف مانند سازه، نوع ساخت و... بگذریم باید این موضوع را که یک سرمایه‌گذار چه در بخش خصوصی و چه در بخش دولتی، این پروژه را عهده‌دار شود تا یک منبع خدمت و کسب‌وکار و اشتغال مستقیم و غیرمستقیم در خراسان‌شمالی ایجاد شود.

وی با اشاره به ایجاد اشتغال برای هزار نفر به‌صورت مستقیم و ۳ هزار نفر به‌صورت غیرمستقیم در این پروژه گفت: تلاش‌های زیادی برای حضور سرمایه‌گذارهایی اعم از بنیاد مستضعفان، قرارگاه خاتم و... در این پروژه انجام‌شده اما متأسفانه به سرانجام نرسیده است.

نماینده ۵ شهرستان خراسان‌شمالی در مجلس افزود: اکنون با شرکت سرمایه گزاری شستا که چند روز گذشته در استان حاضرشده بود نیز صحبت شده است که در خط شماره یک این کارخانه ۴۰ درصد به ظرفیت اسمی آن اضافه‌شده است را عهده‌دار شوند.

وی تصریح کرد: طبق صحبتی که شده است، این پروژه که هم‌اکنون در اختیار آستان قدس قرار دارد را با این شرایط که ۲۵ درصد پول نقد و مابقی نیز از محل تولید سیمان، پرداخت بدهی انجام شود را راه‌اندازی کند.

پاک مهر بیان کرد: این موضوع باعث تشویق مدیران شستا شد و باعث شد از این پروژه بازدید داشته باشند و پس از بازدید تیم فنی از پروژه، قرار شد در آینده نزدیک در شهرستان مشهد جلسه برگزار شود و نقشه‌های پروژه‌ها بررسی و در خصوص این موضوع تصمیم‌گیری شود.

وی افزود: هم‌زمان با این موضوع، یکی از شرکت‌های خصوصی در بجنورد نیز برای در اختیار گرفتن این پروژه اعلام آمادگی کرده است.

نماینده ۵ شهرستان خراسان‌شمالی تصریح کرد: تمام تلاش‌ها بر این است که این پروژه فعال شود و هر یک از این شرکت‌ها زودتر اقدامات را انجام دهد برای استان ارزشمند است.

پاک مهر گفت: این پروژه با پیشرفت حدود ۴۰ درصد، تمام امتیازات آب و برق را دارا است که این مدت‌زمان تعلل اصلاً قابل‌قبول نیست و باعث هدر رفت بیت‌المال شده است.

وی افزود: با توجه به ساخت سالانه یک‌میلیون واحد مسکونی در دولت سیزدهم، کارخانه‌هایی مانند کارخانه سیمان، مشکلی در باب بازار نداشته و قطعاً صرفه اقتصادی خواهند داشت و همچنین بحث صادرات نیز می‌تواند بازار دیگری باشد که از دلایل وجود صرفه اقتصادی در این پروژه است.

نماینده ۵ شهرستان خراسان‌شمالی تصریح کرد: از آستان قدس گلایه‌مند هستیم که این گلایه‌مندی، گلایه‌مندی مردم است.

▣ برای معادن بلوکه‌شده ماده ۲۰اعمال خواهد شد

حسین حاجی بیگلو، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان‌شمالی در گفت‌وگو با فارس در خصوص بلوکه شدن تعدادی از معادن استان به دلیل توقف ساخت این کارخانه اظهار کرد: در خصوص این موضوع، سال گذشته اختیاریه‌ای تنظیم‌شده و طبق آن اعلام‌شده که درصورتی‌که تکلیف این معادن مشخص نشود، ماده ۲۰ در این موضوع اجرایی و معادن از خلع ید خواهد شد.

▣ آیا این کارخانه به سرانجام می‌رسد؟

۱۸ سال از کلنگ‌زنی این پروژه می‌گذرد و شاید این وعده که شرکت جدیدی در حال تقبل این پروژه است، خیلی نتواند اعتماد مردم به وعده‌های داده‌شده را بازسازی کند، اما چیزی که در این ۱۸ سال به چشم می‌خورد، نبود یک پیگیری سختگیرانه از سوی نمایندگان و مسئولان ادوار مختلف است.

به‌عنوان‌مثال اینکه در این چندین سال، تاکنون برای ۱۰۲ هکتار زمین، ۱۸ معدن، چندین حلقه چاه و ۱۴ مگاوات بلوکه‌شده اقدامی انجام‌نشده یکی از موضوعاتی است که باید موردبررسی مسئولان نظارتی باشد و درصورتی‌که ترک فعلی و قصوری در بخشی صورت گرفته است، موردبررسی قرار گیرد.

اکنون نیز موضوع اشتغال‌زایی هزارنفری پس از راه‌اندازی این کارخانه یکی از دلایلی است که می‌تواند هر شخص دلسوزی را مجاب کند تا تمام‌وقت به دنبال جلوگیری بیشتر هدر رفت بیت‌المال شود.

مخالفت مجدد منابع طبیعی غرب مازندران با واگذاری معدن

اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری مازندران نوشهر طی نامه‌ای به سازمان صنعت، معدن و تجارت مازندران ضمن مخالفت مجدد با صدور پروانه اکتشاف جدید معدن در این منطقه تقاضای تجدیدنظر مجوز صادره را داشت.

به گزارش فارس، در سال گذشته فردی با نام (الف ـ د) در منطقه غربی محور آزاد راه تهران ـ شمال درخواست واگذاری بخشی از منطقه برای معدن شن و ماسه کرده که مورد موافقت قرار گرفت اما در مرحله واگذاری با ورود رسانه و پرداختن به این موضوع و مخالفت مسئولان منطقه، موضوع به صورت ویژه در دستگاه قضایی مورد بررسی قرار گرفت.

در پی مکاتبات پی در پی خانم (الف ـ د) موفق به دریافت رای از دیوان عدالت اداری و همچنین پروانه اکتشاف از اداره کل صنعت و معدن مازندران شد.

البته طی مخالفت کتبی و رسانه‌ای فرماندار، محیط‌زیست و منابع طبیعی با صدور مجوز اکتشاف خانم (الف ـ د) همچنان اصرار به احداث جاده دسترسی به مناطق مورد نظر داشته که با اقدام به موقع منابع طبیعی چالوس کار برای چندمین بار متوقف شد.

اداره کل منابع طبیعی غرب مازندران طی نامه به سازمان صنعت، معدن و تجارت مازندران که به پیوست گزارش است، دوباره مخالفت خود را در چند بند اعلام کرد.

صدور پروانه اکتشاف خانم (الف ـ د) بدون رعایت مقررات و همچنین بدون در نظر گرفتن توافقنامه دو طرف اقدام شده که خود جای سوال دارد.

اولا: محدوده مبادرت به صدور پروانه اکتشاف در ذخیرگاه جنگلی واقع شده که جز گونه‌های ممنوع القطع به موجب قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی است.

ثانیا: مطابق توافقنامه فی مابین وزارت صمت و سازمان متبوع، صدور پروانه اکتشاف و بهره‌برداری با تعامل، هماهنگی و رعایت ملاحظات منابع طبیعی مورد انتظار بوده که در این خصوص مدنظر قرار نگرفته و بدین ترتیب مقدمات تخریب منابع طبیعی و اکوسیستم شکننده منطقه فراهم شده است.

توافقنامه فی مابین اقدام شده که خود جای سوال دارد و موضوع از جهات زیر قابل تامل است؛ علیهذا اداره کل منابع طبیعی ضمن مخالفت مجدد با صدور پروانه اکتشاف خانم (الف ـ د) و از آنجایی که اداره کل طرف شکایت در آرای صادره از دیوان اداری قرار نگرفته است همچنان تقاضا دارد نسبت به تجدید نظر مجوز صادره اقدام کند.

زربین از گونه غالب منطقه دوآب، حسن‌آباده و منطقه لعله جار، بسیار کمیاب و ممنوع القطع است که در صورت بهره‌برداری از معدن تعداد زیادی از این درختان قطع خواهد شد، گونه زربین در ایران فقط در همین منطقه وجود دارد.

بررسی تاثیر افزایش بهای انرژی بر صنایع فولادی

چرخ سودآوری صنعت فولاد متوقف می‌شود

مرضیه احقاقی

کلیات بودجه سال ۱۴۰۱ به تصویب نمایندگان مجلس شورای اسلامی رسید و در حال‌حاضر نیز جزئیات این لایحه توسط کمیسیون‌های تخصصی مجلس شورای اسلامی در دست بررسی قرار دارد. نخستین واکنش‌ها ازسوی فعالان صنایع مادر حکایت از آن دارد که مفاد پیش‌بینی‌شده در این لایحه، برای این تولیدکنندگان جذاب نیست. نرخ گاز مصرفی صنایع براساس درصدی از نرخ خوراک پتروشیمی‌ها تعیین می‌شود. براساس لایحه بودجه انتظار می‌رود این درصد در سال آینده افزایش یابد. در همین حال با توجه به آنکه نرخ خوراک پتروشیمی‌ها به نرخ گاز در بازارهای جهانی وابسته است و با توجه به احتمال تداوم بحران انرژی در سال آتی به‌ویژه برای کشورهای اروپایی که واردکننده گاز هستند، انتظار می‌رود در سال آینده شاهد رشد قابل‌توجه بهای گاز مصرفی صنایع مادر به‌ویژه فولادسازان باشیم. در همین حال، زمزمه‌هایی از افزایش نرخ برق نیز به گوش می‌رسد.

بدون تردید در چنین شرایطی، ضربات جدی به این صنعت وارد خواهد شد. به گفته فعالان صنعت فولاد با توجه به مشکلاتی که در زمینه تامین پایدار برق و گاز در کشور وجود دارد و همچنین رشد احتمالی هزینه‌ها، تولید و توسعه فولادسازان تحت‌تاثیر قرار خواهد گرفت.

عکس: آیدا فریدی

نگاهی به روند مصرف انرژی

گاز طبیعی یکی از مهم‌ترین حامل‌های انرژی برای مصرف در صنایع مادر است. گاز با سهم ۷۸ درصدی، رتبه نخست مصرف انرژی در صنعت ایران را در اختیار دارد تاجایی‌که توسعه بسیاری از صنایع مادر و انرژی‌بر همچون پتروشیمی، فولادسازی، آلومینیوم، سیمان و.... بر پایه بهره‌مندی از این ذخیره انرژی پایه‌گذاری شده است. برق نیز به‌عنوان دیگر حامل انرژی مهم تاثیر بسزایی بر روند تولید صنایع دارد.

در حالت کلی باید پذیرفت اغلب صنایع انرژی‌بر در کشور ما موضوع مدیریت انرژی را آن‌طور که باید و انتظار می‌رود موردتوجه قرار نمی‌دهند. بخشی از این چالش در سایه نرخ پایین انرژی و اعطای یارانه قابل‌توجه انرژی به واحدهای تولیدی حاصل شده است. براساس آمارهای رسمی، میزان یارانه انرژی در کشور در سال ۱۳۹۶ افزون بر ۵۱.۲ میلیارد دلار گزارش شده است. بیشترین یارانه نیز به صنایع نیروگاهی، پالایشی و پتروشیمی، فولاد و سیمان تعلق گرفته است.

درنتیجه باید اذعان کرد اصلاح نرخ انرژی در بخش‌های گوناگون با هدف هدفمندی مصرف ضروری به‌نظر می‌رسد اما این اقدام باید با درنظر گرفتن شرایط تولید در صنایع گوناگون و طبق برنامه‌ای از پیش تعیین‌شده اجرایی شود. بدین‌ترتیب تولیدکنندگان فرصت کافی برای بروزرسانی فعالیت‌های خود خواهند یافت.

در ادامه باید تاکید کرد انتقادات بسیاری به روند تعیین نرخ گاز مصرفی صنایع مطرح می‌شود. بیش این فرمول براساس میانگین نرخ داخل و نرخ گاز در ۴ هاب مهم جهان (هلند، انگلستان، امریکا و کانادا) است. در حالی‌که فرمول محاسبه نرخ گاز در جهان در بورس انرژی و براساس تقابل میان عرضه و تقاضا تعیین می‌شود. براساس لایحه بودجه ۱۴۰۰، نرخ گاز در صنایع سیمانی معادل ۱۰ درصد نرخ گاز خوراک و در صنایع زنجیره فولاد نیز این نرخ برابر ۳۰ درصد نرخ گاز خوراک محاسبه می‌شود. در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، پیشنهاد شده نرخ گاز مصرفی صنایع فولاد برابر ۴۰ درصد نرخ خوراک پتروشیمی‌ها تعیین شود.

اما صنعتگران با استناد به رشد قابل‌توجه بهای برق و گاز مصرفی صنایع در سال ۱۴۰۰ تاکید دارند، این واحدهای تولیدی از ظرفیت و توان کافی برای روبه‌رویی با این رشد قیمت‌ها برخوردار نیستند.

در همین حال تاکید دارند وابسته کردن نرخ گاز مصرفی صنایع در ایران به نرخ این سوخت در کشورهایی همچون انگلستان و هلند که واردکننده گاز هستند، اشتباه است. به‌ویژه آنکه طی یک سال گذشته و با شدت گرفتن بحران انرژی در جهان، شاهد رشد قابل‌توجه بهای گاز در کشورهای اروپایی بوده‌ایم.

البته بندهایی از بودجه سال ۱۴۰۱ به نفع تولیدکنندگان است که ازجمله این بندها می‌توان به کاهش ۵ درصدی مالیات تولید اشاره کرد. بدون تردید تصویب این بخش از بودجه به نفع تولید و در راستای حمایت از عملکرد صنایع خواهد بود.

توقف تولید دور از انتظار نیست

سیدرضا شهرستانی، عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» و در ارزیابی افزایش نرخ انرژی مصرفی صنایع فولاد در سال آینده و براساس لایحه بودجه ۱۴۰۱ عنوان کرد: سیاست‌گذاران و دولتمردان همواره با قیمت‌گذاری فولاد براساس نرخ‌های جهانی مخالفت کرده‌اند؛ حال خود بر افزایش بهای انرژی مصرفی صنایع متناسب با نرخ آن در دنیا تاکید دارند. این اصرار و برنامه برای افزایش قابل‌توجه مصرف بهای انرژی به‌ویژه گاز در حالی مطرح است که ایران یکی از بزرگ‌ترین دارنده ذخایر گازی جهان به‌شمار می‌رود.

این فعال صنعت فولاد افزود: با توجه به فرمول تعیین نرخ گاز مصرفی صنایع، بهای فروش این حامل انرژی به تولیدکنندگان تابع نرخ گاز در هلند، انگلستان، امریکا و کاناداست. در همین حال، کشورهای اروپایی واردکننده گاز از روسیه هستند. در چنین شرایطی با هر تغییر سیاست‌گذاری در کشورهای یادشده یا هر تنش سیاسی میان کشورهای موردبحث، شاهد تغییر بهای گاز مصرفی صنایع در ایران خواهیم بود. بدون تردید این شیوه قیمت‌گذاری موردپذیرش صنایع نیست و لزوم بازنگری در آن ضروری به‌نظر می‌رسد.

وی در ادامه خاطرنشان کرد: نرخ برق صنایع فولاد در سال جاری از ۱۰۰ تومان به ازای هر کیلووات ساعت به بیش از ۵۰۰ تومان رسید و بیش از ۵ برابر شد. نرخ گاز صنایع فولادی نیز از هر مترمکعب ۳۰۰ تومان به بیش از ۱۲۰۰ تومان رسید و رشد بیش از ۴ برابری را تجربه کرده است. حال رشد مجدد قیمت‌ها در سال آینده به منزله وارد آوردن فضار مضاعف به تولیدکنندگان خواهد بود.

عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران گفت: صنعت فولاد در ایران با تکیه بر ظرفیت‌های انرژی و به‌ویژه منابع غنی گاز احداث شده است. بر همین اساس نیز شاهدیم که رویه توسعه این صنعت براساس تولید آهن اسفنجی شکل گرفته است. در چنین شرایطی سالانه بیش از ۳۰ میلیون تن فولاد در کشور احداث می‌شود و کشور ما در جایگاه دهمین فولادساز بزرگ جهان نیز قرار گرفته است. علاوه بر این در افق ۱۴۰۴، تولید ۵۵ میلیون تن فولاد هدف‌گذاری شده است. با این وجود، چنانچه همین روال افزایش بهای انرژی صنایع فولاد، ادامه یابد، دیگر تولید و فعالیت در این صنعت به‌صرفه نخواهد بود؛ یعنی اصل احداث و توسعه این صنعت تحت‌تاثیر قرار خواهد گرفت.

شهرستانی در ادامه خاطرنشان کرد: توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که ایران تولیدکننده گاز است و نه واردکننده این محصول، درنتیجه تبعیت نرخ گاز صنایع داخلی از نرخ انرژی در بازار جهانی اشتباهی استراتژیک است که روند فعالیت صنایع ما را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. وی در پاسخ به سوالی مبنی بر هدررفت قابل‌توجه انرژی در صنایع فولاد کشور و تاثیر این افزایش نرخ بر ارتقای بهره‌وری در این صنایع گفت: در حال‌حاضر ظرفیت قابل‌توجهی از صنایع فولادی در کشور احداث شده، در همین حال، میزان تولید این فلز در کشور ما به مراتب بیش از نیاز داخلی برآورد می‌شود. در چنین شرایطی و با توجه به رقابتی که برای فروش فولاد وجود دارد، صنایع بهره‌وری مصرف انرژی را با هدف کاهش نرخ تمام‌شده در دستور کار خود دارند. به‌علاوه آنکه بهای گاز و برق مصرفی صنایع فولاد در طول یک سال گذشته به‌شدت افزایش یافته است.

قیمت‌گذاری براساس سود

مجید سعیدیان، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با «روزگار معدن» و در ارزیابی افزایش بهای انرژی مصرفی صنایع فولاد براساس بودجه سال آینده گفت: بدون تردید افزایش نرخ انرژی بر عملکرد فولادسازان تاثیر می‌گذارد. البته این تاثیر بسته به هر حلقه و سود تولید در هر صنعت متفاوت خواهد بود؛ یعنی در مواردشی از سود یک صنعت می‌کاهد و در مواردی عملکرد یک صنعت را وارد زیاندهی می‌کند.

این فعال صنعت فولاد افزود: یارانه انرژی با هدف توسعه یک صنعت و حمایت از تولید داخلی در اختیار صنایع گوناگون قرار می‌گیرد. با این وجود انتظار می‌رود این یارانه با میزان مصرف انرژی در بخش‌های مختلف، ارزش‌افزوده تولید شده در یک صنعت و سودآوری آن همخوانی داشته باشد. اما نه‌تنها این انتظار برآورده نمی‌شود، بلکه قواعد و قوانین یکسانی برای اخذ هزینه انرژی از صنایع گوناگون ترتیب داده می‌شود.

درواقع نبود کار کارشناسی یا آشنا نبودن کارشناسان با شرایط تولید در صنایع گوناگون و هر بخش از زنجیره تولید را باید مهم‌ترین ضعف، در تدوین قوانین و سیاست‌گذاری‌ها عنوان کرد. در چنین شرایطی حتی روند اجرای یک قانون درست نیز در مسیر اشتباهی قرار خواهد گرفت.

سعیدیان گفت: تولید در برخی حلقه‌های زنجیره فولاد مستلزم صرف انرژی قابل‌توجه است. درحالی که مصرف انرژی در برخی از این حلقه‌های تولید محدود برآورد می‌شود. یا ظرفیت تولید واحدهای مختلف تفاوت‌های قابل‌توجهی با یکدیگر دارد. درنتیجه دولت یارانه متفاوتی را در اختیار صنایع فولادی قرار می‌دهد و نباید به تمامی تولیدکنندگان در این زنجیره به یک چشم نگاه شود.

به‌علاوه آنکه باید تاکید کرد که مصرف قابل‌توجه انرژی در یک صنعت لزوما به معنی سودآوری تولید در آن حلقه از زنجیره تولید نیست. چراکه ماهیت تولید در بخش‌های گوناگون با هم تفاوت دارد.

این فعال صنعت فولاد گفت: علاوه بر این، مشخص بودن دورنمای نرخ مصرفی انرژی یکی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر تولید به‌شمار می‌رود. یعنی چنانچه افزایش نرخ انرژی مصرفی صنایع هدف‌گذاری شده، این رشد باید در قالب برنامه‌ای از پیش تعیین شده مشخص باشد. نه‌اینکه ابتدای هر سال نرخ گاز و برق مصرفی تولیدکنندگان مشخص شود.

سعیدیان در ادامه خاطرنشان کرد: به اعتقاد من دولت از نظرات کارشناسان خبره و آشنا به عملکرد فعالان صنعتی و همچنین نظرات انجمن‌های تخصصی در تصمیم‌گیری‌های خود استفاده نمی‌کند. درنتیجه تصمیمات اشتباه و به ضرر صنایع اتخاذ می‌شود. وی درباره کاهش ۵ درصدی معافیت مالیاتی برای تولیدکنندگان در بودجه سال آینده، گفت: چنانچه این بند از بودجه سال ۱۴۰۱، تصویب شود، در نهایت به نفع تولید و تولیدکنندگان خواهد بود. روند تولید صنایع در ۴۰ سال گذشته با انواع چالش‌ها همراه بوده است. از یک‌سو شاهد بحران‌های اقتصادی و شدت گرفتن آنها در برخی از برهه‌های زمانی هستیم و از سوی دیگر، تحریم و مشکل در مسیر تعاملات بین‌المللی مانع بهبود عملکردی صنایع می‌شود. در چنین شرایطی از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با اجرای سیاست‌های حمایتی مختلف از روند تولید حمایت کنند.

سعیدیان در ادامه افزود: متاسفانه ساختار اقتصادی کشور به‌گونه‌ای شکل گرفته که دلالی و واسطه‌گری در مقایسه با تولید از سوددهی بیشتر برخوردار است. درنتیجه رغبت بیشتری به دلالی نسبت به تولید وجود دارد. با توجه به تمام موارد یادشده از دولتمردان و سیاست‌گذاران انتظار می‌رود شرایط تولید را در صنایع گوناگون بسنجند و با بهبود شرایط تولید، رغبت به توسعه صنعتی را در کشور افزایش دهند.

سخن پایانی

صادرات نفت، گاز و مواد اولیه خام از منابع مهم درآمدی کشور است. اما از آنجاکه ظرفیت‌های کشور برای صادرات گاز، قابل‌توجه نیست، برای فروش و ارزآوری از منابع گازی تمایل به صنایع تبدیلی پیدا کرده است.

در واقع دولت با کاهش نرخ گاز به‌عنوان خوراک یا سوخت سعی بر ایجاد مزیت رقابتی برای کالاهای تولیدکنندگان در بازارهای جهانی دارد. در شرایط تحریم نفت، بالا بردن صادرات غیرنفتی از لحاظ استراتژیک برای دولت بسیار مهم است.

از سوی دیگر، دولت می‌داند به‌دلیل تحریم‌های بلندمدت امکان استفاده از فناوری روز را در صنایع نداریم، پس برای تولید کالا به مقدار بیشتری انرژی نیاز خواهیم داشت.

اما درحال‌حاضر و به‌ویژه در ۲ سال اخیر، افزایش بهای انرژی در دستور کار دولت‌ها قرار گرفته است. افزایشی که به‌ذاته درست است اما انتظار می‌رود دقت نظر بیشتری در نحوه اجرای آن انجام یا به بیانی دیگر، شرایط حاکم بر تولید به دقت بررسی شود.

نهضت اکتشاف برای نجات صنایع پایین دستی

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه اصفهان گفت: برای پایدار مشکل مواد اولیه در زنجیره فولاد ضرورت دارد که در گام نخست، نهضت اکتشافی در کشور راه بیندازیم تا انحلال صنایع پایین دستی به دلیل عدم در اختیار داشتن مواد اولیه رخ ندهد. به گزارش چیلان، محمدیاسر طیب‌نیا اظهارکرد: درحال‌حاضر، مصرف فولاد کشور حدود ۱۷میلیون تن است، درحالی که ظرفیت نصب شده ۴۰ میلیون تن و میزان تولید سالانه ۳۰ میلیون تن است. ۵۵ تا ۶۰ میلیون تن طرح‌های در دست احداث در کشور تعریف شده است که ما باید با نگاه خرد به چالش‌ها و مشکلات موجود در زنجیره بپردازیم.

▣ ضرورت رفع مشکلات اکتشاف و استخراج سنگ‌آهن

مدیرعامل فولاد مبارکه خاطرنشان ساخت: اگر قرار است چالش‌های زنجیره فولاد در حوزه تأمین حل شود، در ابتدای امر باید مشکلات حوزه اکتشاف، استخراج، تولید کنسانتره، گندله و... به‌تدریج بررسی و رفع شوند. لازم است از این پس در تک تک حوزه‌ها خردنگر باشیم و فعالان بخش معدن و فولاد، چالش‌ها را با این نگاه رفع کنند.

▣ استفاده از دانش شرکت‌های بین‌المللی

وی ادامه داد: اکنون شرکت‌هایی که بتوان در حوزه اکتشاف به آنها اتکا کرد وجود ندارند و ما لازم است که از تجربه و دانش شرکت‌های خارجی استفاده کنیم تا شاهد تحول در این بخش باشیم. عمق اکتشاف در جهان ۷۹ متر، اما در ایران زیر ۱۰ متر است. پس در گام نخست باید دراین بخش نهضت اکتشافی راه بیندازیم تا انحلال صنایع پایین دستی به دلیل عدم در اختیار داشتن مواد اولیه رخ ندهد.

▣ حرکت بخش صنعت و معدن باید متوازن باشد

مدیرعامل فولاد مبارکه عنوان کرد: مبحث کمبود مواد اولیه در صنعت فولاد، به ویژه سنگ آهن در سال‌های اخیر بسیار مورد توجه قرار گرفته است. ایران کشوری است که در زمینه فولاد با توجه به سرمایه‌گذاری‌های انجام گرفته پیشرفت‌های خوبی را در بخش‌های مختلف رقم زده است. معادن فعلی کشور تا حدود ۱۵ سال آینده پاسخگوی نیازهای تولیدکنندگان فولاد خواهند بود و لذا این موضوع نشان می‌دهد در حوزه اکتشاف، اقدامات اثربخشی انجام نگرفته و در کل دو بخش صنعت و معدن به صورت متوازن حرکت نکردند. وی گفت: صنایع فولادی پیشتر به دلیل اینکه برای تامین مواد اولیه، روی معادن حساب باز کرده بودند که اقدام بجایی هم بود، وارد عرصه معدن نشدند؛ اما مدتی است که به اجبار برای تامین مواد اولیه در بخش معدن سرمایه‌گذاری کردند که عملکرد خوبی داشتند.

اما صنایع به حمایت دولت در بخش اکتشاف نیازمند هستند و باید حاکمیت بستر لازم را در اختیار آنها قرار بدهد. وزیر صمت در برنامه هایی که اعلام کردند، توجه خوبی به بخش معدن داشتند و امیدوار هستیم در دولت سیزدهم بتوانیم کارهای بزرگی انجام دهیم.

▣ افزایش سرمایه‌گذاری شرکت‌های معدنی در بخش اکتشاف

مدیرعامل فولاد مبارکه گفت: ۶۳ درصد هزینه‌های شرکت‌های معدنی پیشتاز در دنیا، در حوزه اکتشاف است و این الزام به وجود می‌آید که شرکت‌های معدنی در این بخش سرمایه‌گذاری کنند.

طیب‌نیا افزود: البته روش‌های غیرعلمی برای اکتشاف و نوع واگذاری معادن و پهنه‌های معدنی و مباحث محیط‌زیستی از دیگر مشکلات است که دولت و حاکمیت می‌توانند در این زمینه‌ها ورود کنند. به جز چند شرکت بزرگ، روش‌های غیرعلمی در حوزه استخراج معادن صورت گرفته و در واگذاری‌ها توجه به اهلیت‌ها صورت نگرفته است.

▣ ادغام شرکت‌ها و گره زدن منافع معدنی‌ها و فولادی‌ها

مدیرعامل فولاد مبارکه بیان کرد: ادغام عمودی و افقی در زنجیره فولاد و گره زدن منافع معادن و فولادسازان در شرایط فعلی اهمیت بسیاری دارد. معادن بزرگ باید معادن کوچک و فولادسازان بزرگ باید فولادسازان کوچک را فعال کرده و آنها را از حالت غیراقتصادی خارج کنند.

طیب‌نیا تأکید کرد: باید در طرح‌های توسعه صنعت فولاد تجدیدنظر شود، چراکه توسعه‌ها بیشتر کمّی بوده در حالی که توسعه پایدار در زنجیره فولاد با تولید محصولات کیفی و خاص به سرانجام می‌رسد و در کنار تمرکز بر مسئله تأمین پایدار مواد اولیه، باید حرکت به سمت تولید فولادهای کیفی و خاص نیز با جدیت دنبال شود.

یادداشت

بقای تولید در خطر است

علی‌محمد بد
فعال صنعت سیمان

در طول ماه‌های گذشته و قبل از روی کار آمدن دولت سیزدهم وعده‌هایی مبنی بر ساخت یک میلیون مسکن در سال مطرح می‌شد. سیمان یکی از محصولات ساختمانی پرکاربرد است. ظرفیت تولید صنایع سیمان کشور در موقعیت کنونی حدود ۹۰ میلیون تن برآورد می‌شود اما این صنایع در حال‌حاضر فقط با حدود ۷۰ درصد ظرفیت خود فعالیت می‌کنند. چنانچه این صنایع بتوانند با ظرفیت کامل خود فعالیت کنند، بدون تردید از عهده تامین نیاز کشور به سیمان برای احداث یک میلیون واحد مسکونی بر خواهند آمد، به شرط آنکه با سیاست‌های اشتباهی همچون سرکوب قیمتی مانع بازسازی و نوسازی صنایع سیمان کشور نشوند.

بهای فروش سیمان در طول سال‌های گذشته همواره تحت‌تاثیر نرخ‌گذاری دستوری و سرکوب قیمتی بوده است. در چنین شرایطی، صنایع تولیدکننده سیمان کشور امکان بازسازی و نوسازی را از دست داده‌اند. برای ساخت یک واحد با ظرفیت تولید یک میلیون تن سیمان در سال، حدود ۲ هزار میلیارد تومان سرمایه نیاز است.

تعویض کوچک‌ترین تجهیزات در چنین کارخانه‌ای دست‌کم یک میلیارد تومان سرمایه نیاز دارد اما صنایع سیمان کشور با توجه به شرایط و فشارهایی که در طول سال‌های گذشته متحمل شده‌اند، توان تامین چنین هزینه‌ای را ندارند.

در همین حال باید تاکید کرد صنعت سیمان در رده نخستین صنایع کشور است و واحدهای احداث‌شده در این صنعت اغلب قدیمی هستند و نیاز به تجهیز و بازسازی دارند اما با توجه به‌دلایل یادشده از عهده اجرای آن بر نمی‌آیند. در چنین شرایطی، هر نوع فشار مجددی از سوی دولت برای سرکوب قیمت سیمان به منزله توقف تولید در این صنعت خواهد بود.

توسعه باید با در نظر گرفتن تمام شرایط تولید باشد. توسعه یک‌جانبه ممکن نیست. نمی‌توان بدون توجه به شرایط عملکردی صنایع تولیدکننده مصالح ساختمانی، روند ساخت‌وساز را در کشور رونق داد. به‌علاوه آنکه بارها از سوی فعالان صنعت سیمان تاکید شده که بهای فروش سیمان تاثیر بسیار محدودی در نرخ تمام‌شده ساخت‌وساز دارد؛ بنابراین سرکوب قیمتی این محصول ساختمانی عامل بازدارنده‌ای در جلوگیری از رشد بهای ساخت‌وساز در کشور نیست.

البته در ماه‌های اخیر با عرضه سیمان در بورس کالا، شاهد رفع مشکلات و کمبودها در این بخش هستیم. طی هفته‌های اخیر با توجه به افزایش عرضه سیمان در بورس کالا، شاهد تعادل در روند خریدوفروش این محصول ساختمانی در رینگ معاملاتی بورس کالا هستیم. البته این روند همچنان به اصلاحاتی نیاز دارد، چراکه در برخی مناطق کشور نیاز به سیمان بیشتر و در برخی مناطق کمتر احساس می‌شود. در ادامه باید تاکید کرد میزان مصرف سیمان در نیمه نخست سال جاری کاهشی بوده است. این موضوع حکایت از رکود در بخش ساخت‌وساز دارد. البته افت تولید سیمان طی ماه‌های گرم سال و کاهش تولید در این صنعت نیز در این روند موثر بوده؛ یعنی این کاهش تولید به توقف اجرای فعالیت‌های ساخت‌وساز هم منجر شده است.

در پایان باید تاکید کرد که صنایع سیمان کشور در ماه‌های اخیر و با وجود سرد شدن هوا با قطع گاز روبه‌رو شدند. چنانچه مازوت تا پایان فصل سرما به‌جای گاز در اختیار صنایع قرار گیرد در روند تولید واحدهای سیمانی کشور، مشکلی پیش نخواهد آمد. البته در حال‌حاضر ضوابط دست‌وپاگیری برای صنایع و در جهت تامین سوخت مازوت وجود دارد؛ ازجمله آنکه صنایع موظف به ارائه تعهدات مالی هستند که عموما از عهده تامین آن بر نمی‌آیند. برای جبران بخشی از کمبودهای برق در ماه‌های گرم سال نیز تولیدکنندگان می‌توانند با برنامه‌ریزی اجرای عملیات تعمیرات خود را به فصل گرم سال منتقل کنند. در واقع با برنامه‌ریزی می‌توان بخشی از این روند کمبود تولید را جبران کرد.

روزگار معدن

یکشنبه ● ۲۶دی ۱۴۰۰ ● ۱۳جمادی‌الثانی ۱۴۴۳ ● ۱۶ژانویه ۲۰۲۲ ● سال چهارم ● شماره ۷۷۰

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر
مدیر فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: هنر سرزمین سبز

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

نظرگاه

سه سناریوی تأثیر مذاکرات بر بورس

فردین آقابزرگی
مدیرعامل و مؤسسه شرکت سبدگردان نیکان

اقتصاد در هر کشـور به رخدادهای سیاسـی مرتبط اسـت و نمی‌توانیم انتظار داشـته باشیم که این تأثیر خنثی باشد. اگرچه شدت و ضعف تأثیرپذیری اقتصاد از مسائل سیاسی می‌تواند در یک کشور نسبت به کشور دیگر کمتر یا بیشتر باشد.

اقتصاد ایران نیز از این قاعده مسـتثنا نیسـت و به‌ویژه بازار سرمایه که به مرور زمان و با توسـعه ضریب نفوذ سهامداری بسیاری از فعالان بازار مرتبا رخدادهای سیاسـی اثرگذار مانند انتخابات ریاسـت جمهوری، تصمیمات و نتایج مذاکرات برجـام را پیگیری می‌کنند و به دلیل سـرعت واکنش‌ها و قابلیت نقدشـوندگی فزاینده در بورس، معمولا نتایج و پیامدهای اینگونه مسائل در بورس بیشتر قابل مشاهده است.

موضوع برجام و تأثیرات آن بر بورس در حالت‌ها، مفروضات و سه سناریو قابل بررسی و تحلیل است: سـناریوی اول، حصول توافق بین طرفین مذاکرات برجام و پیشـرفت محسوس در حل و فصل منازعات و در نتیجه گشایش‌های اقتصادی در مـراودات بین‌الملـل، احتمال کاهش نرخ ارز متاثر از بهبـود روابط خارجی و گشایش اقتصادی به دلیل تلطیف روابط سیاسی با کشورهای غربی و تراز تجاری ارزی مثبت، ورود ارز حاصل از صادرات به سهولت و قرار گرفتن در چرخه گردش مالی دولت که می‌تواند با عرضه ارز در کوتاه‌مدت به نام حمایت از اقشـار ضعیف جامعـه و کنتـرل تورم، نرخ ارز را کاهش دهد یا با تثبیت در نرخ فعلی (۲۳ هزار تومان) کنترل کند. اگر چه در این سناریو و در کوتاه‌مدت، جریان نقدینگی ارزی وضعیت تأمین مواد اولیه و ماشین‌آلات مورد نیاز کارخانجات را تسهیل و تسریع می‌کنـد، اما روند نابرابر واردات در برابر صـادرات به مرور زمان و در میان‌مدت و بلندمدت موجب تضعیف تولید و صادرات و در نتیجه کاهش بنیه اقتصادی کشور می‌شـود و به جهت رشد مستمر نقدینگی در کشـور که هم اکنون روزانه حدود ۳ همت اسـت با اتخاذ چنین سیاسـتی موجب کاهش یا سکون مقطعی نرخ ارز خواهد شـد و، اما نرخ ارز به صورت پلکانی در دوره‌های ۳ تا ۴ سـاله و با تغییر دولت‌ها جهش ناگهانی خواهد یافت. در این سـناریو در ابتدا ارزیابی شـرکت‌ها برمبنـای ارزش جایگزینـی و ارزش روز دارایی‌ها روندی کاهشـی خواهد بود و در نتیجه بورس و سـطح عمومی قیمت‌ها روندی نزولـی را تجربه خواهند کرد. همچنین ورود بخشی از منابع ارزی بلوکه شده ایران در خارج از کشور و افزایش عرضه ارز در بازار به منظور کنترل بیشـتر تورم و جلوگیری از افزایش نرخ کالا و خدمـات در جهت حمایت از مصرف‌کنندگان و اقشـار ضعیف جامعه و در نتیجه کاهش نرخ ارز ممکن اسـت در عملکرد سـود و زیان برخی شـرکت‌ها و صنایع ارزآور و کامودیتی محور تأثیر منفی داشته باشد که البته در میان‌مدت به واسطه رفع موانع تأمین مواد اولیه و قطعات ماشـین‌آلات تولیدی این اثر منفی تا حدود زیادی کاهش خواهد یافت.

سـناریوی دوم، عـدم حصول توافق یـا تأخیر در تصمیمات برجـام و احتمال افزایـش نرخ ارز متأثر از تداوم جریان روابط سیاسـی با کشـورهای غربی و تراز تجاری ارزی منفی اسـت در این سـناریو کماکان به دلیل محرومیت از مراودات بین‌المللی و منابع ارزی، در عرضه ارز محدودیت وجود خواهد داشـت و کماکان انتظـارات تورمی، تقاضای ارز را افزایش خواهد داد و در نتیجه در مناسـب‌ترین شـکل ممکن نرخ ارزها در سـطح فعلی پایدار خواهد بود (هرچند در میان‌مدت یک سـاله حداقل به میزان نرخ تورم مورد انتظار برای سـال ۱۴۰۰ به میزان ۴۰ تا ۵۰ درصد نرخ ارز هم تقریبا به همین میزان رشد خواهد کرد). در این سناریو نیز کماکان اجرای طرح‌های توسعه و تأمین قطعات یدکی ماشین‌آلات با مشکل پیشین مواجه خواهد بود و در نتیجه فرآیند تولید در کشور با اصطکاک بیشتری به جریان ادامه خواهد داد و آثار آن بر مقادیر تولید و فروش شـرکت‌ها و صنایع مشاهده خواهد شد.

سـناریوی سوم، همانگونه که کشـورهای غربی اذغان کرده‌اند و نقشه طراحی شـده و هماهنـگ خود را پیـش می‌برند، در این سـناریو تأخیـر در برنامه‌های مطالعاتی هسـته‌ای ایران در دسـتور کار است و همواره با طولانی کردن جلسات تصمیم‌گیری و همچنین پرداختن به موضوعاتی که از ابتدا در دستور کار آژانس و اعضای ۵+۱ نبوده اسـت، موجبات به درازا کشـیدن حصول نتیجه و در نهایت به زعم خودشـان، کند کردن برنامه‌های هسـته‌ای ایران را فراهم خواهند کرد و در این حالت که محتمل‌ترین سـناریو اسـت، همواره فعـالان اقتصادی در ابهام بـه سـر خواهند برد و تصمیمـات اقتصادی با ثبات و اسـتحکام در نتیجه‌گیری همـراه نخواهـد بود و این سـناریو دقیقا اقتصاد کور را هدف قـرار می‌دهد و در نتیجه بازار سرمایه و بورس نیز دچار سردرگمی و توام با احتساب پیش‌بینی‌های همراه با احتمالات خواهد بود و به طور صریح و قاطع نمی‌توان در امور اقتصادی برنامه‌ریزی کرد. جذب سرمایه خارجی نیاز به ابزارهای پوشش ریسک نوسان نرخ ارز، فراهم بودن شفافیت و چگونگی بازگشت سرمایه از داخل به خارج و همچنین ضمانت‌های لازم برای جلب اطمینان سرمایه‌گذاران خارجی دارد که درحال‌حاضر این ابهامات هنوز رفع نشـده‌اند؛ بنابراین انتظار ورود سـرمایه از خارج کشور در پایین‌ترین سطح احتمالات وجود دارد.

درحال‌حاضر بازار سـرمایه و بورس ما تحت تاثیر رشد قابل توجه در سال ۹۹، افزایش عرضه اوراق بدهی در بورس، ادامه ساختار معاملاتی محدودکننده (دامنه نوسان و حجم مبنا)، تداوم انتشار اطلاعات و تصمیمات متناقض در حوزه اقتصاد کشـور، تکیه بیش از اندازه وقایع اقتصادی و بورس به مذاکرات برجامی، نداشتن پلن دوم برای مقابله با به نتیجه نرسـیدن تفاهمات برجامی، سـایه سنگین بازار پول بر بازار سرمایه و بی‌توجهی به خواسته‌های فعالان بازار سرمایه، تأثیر پاندمی کرونا بر کسب و کار و مشاغل، بررسی سوابق رفتاری شاخص‌های بورسی پس از طی دو دوره صعودی قابل توجه در سـال‌های ۹۸ و ۹۹ است و انتظار تداوم رشد سـطح عمومی قیمت‌ها و شـاخص بورس‌ها در سال ۱۴۰۰ در مقایسه با بازدهی سـال ۹۹ متصور نیسـت و حداکثر بازدهی مورد انتظار در سال ۱۴۰۰ به میزان تورم پیش‌بینی شده به میزان ۴۰ تا ۵۰ درصد خواهد بود.

سایه سنگین ابهامات بر بورس

گروه معدن

عکس: آیدا فریدی

روزهایـی کـه بر بازار سـرمایه در یک سـال و نیم گذشـته گذشت، خوب بودند، بد شـدند و این روزها در رکود فرو رفته‌اند.

به گزارش تسـنیم، بازار سـرمایه روزهای بی‌رمق و کم‌جونی را پشت سر می‌گذارد. شاید کمتر سهامداری ایـن روزهـا دل و دماغ بـاز کردن پرتفـو خودش را داشته باشـد. روزهایی که بر بازار سرمایه در دو سال اخیر گذشـت به اعتقاد تمام کارشناسان عجیب‌ترین روزهایـی بـود که بازار سـرمایه از بدو تولـد تا امروز می‌توانست تجربه کند.

کمتر کسـی با دیدن صف‌های شلوغ کارگزاری‌های بورسی در فروردین و اردیبهشت سال ۹۹ می‌توانست این روزهای سوت و کور بازار را پیش‌بینی کند. در این یکی دو سال صحبت‌های زیادی در مورد بازار سرمایه شـده است اما بارزترین نکته‌ای که به چشم می‌خورد، سـرمایه مردمی اسـت که در این یک سال و نیم هر روز آب شد.

شاخص ۲ میلیون واحدی با حجم معاملات ۲۰ هزار میلیاردی در چشـم به هم زدنی مانند همچین خوابی شـیرین و رویایی جای خودش را با کابوس شاخص ۱ میلیـون واحدی با ارزش معامـلات ۲ هزار میلیاردی عـوض کـرد و در این بین بیشـتر فعالان بـازار و به خصوص افراد ناآشناتر و تازه‌ورود به این بازار، سرمایه خود را هر روز کمتر از دیروز می‌دیدند.

گرچه نباید از تشویق دولتمردان برای حضور مردم در این بازار چشم‌پوشـی کرد اما بایـد این موضوع را هم بپذیریم که بیشـتر تازه‌واردانی که بـه بازار ورود کردنـد از علم و تجربه کافی برخوردار نبودند و همین مسـئله هم یکی از علت‌های اصلی ضررهای سنگین تازه‌واردان بود.

به اعتقاد کارشناسـان بازار سـرمایه، دولت قبل، در شرایطی که در فشار حداکثری بود و با کسری بودجه قابل توجهی روبه رو بود، از بازار سـرمایه استفاده کرد و به تأمین مالی پرداخت. عرضه صندوق‌های دولتی در قیمت‌های بالا، عرضه‌های سنگین و اصطلاحا آبشاری حقوقی‌ها در سـهام‌های بزرگ و شاخص‌ساز دولتی و فروش اوراق از جمله عواملی هسـتند که بازار سرمایه را نزولی کردند.

نکته بعدی که خیلی از صاحب‌نظران بازار سـرمایه آن را به عنوان عاملی مهم در ریزش سنگین بازار مؤثر می‌دانند شـوک‌هایی بود که به واسطه تغییر نرخ بهره بین بانکی به بازار سـرمایه وارد شـد و همان‌طور که شـاهد بودیم نرخ بهره بین بانکی زمانـی که بازار در روزهای سـبز و رو به رشد خود به سر می‌برد زیر ۱۰ درصد بود و امروز پس از همچین ریزش سنگینی، نرخ بهره بین بانکی فراتر از ۲۰ درصد است.

البته برخی از کارشناسـان اقتصـادی معتقدند که تغییـر نرخ بهـره بین بانکی تأثیر چندانـی روی بازار سـرمایه ندارد اما به هر حال، ریزش بازار سـرمایه در یک سـال اخیر با رشـد نرخ بهره بین بانکی همزمان شـده اسـت و به همین دلیل خیلی از کارشناسان و صاحب‌نظران بازار سـرمایه معتقدند که این همزمانی اتفاقی نبوده و رابطه علت و معلولی دارد.

اصولا بازارها همیشـه باهوش‌تر از افراد فعال در آنها عمل می‌کنند و به سـرعت نسبت به متغیرهای اصلی اقتصاد موضع می‌گیرند. بازار سـرمایه در کشور ما هم از این قانون مسـتثنا نبوده و همین امر باعث شده تا این روزها در خوابی رکودی فرو رود.

اقتصـاد و متغیرهای کلان اقتصادی کشـور در این روزها چشـم بـه مذاکرات و همچنیـن لایحه بودجه ۱۴۰۱ دوخته‌اند و تا شرایط اقتصادی کشور شفاف‌تر نشـود، نمی‌شـود انتظار حرکت خاصی چه در جهت صعود و چه در جهت نزول، از بازار سـرمایه داشـت. حجم بسیار پایین معاملات روزانه، رکود و عدم تحرک شاخص کل به طور واضح مُهر تأییدی بر این استدلال می‌زند.

طبق بیشـتر تحلیل‌ها، شـرکت‌های بورسـی و به خصـوص شـرکت‌های بـزرگ و اصطلاحـا بنیـادی بازار سـرمایه در شـرایط ارزنده‌ای قـرار دارند؛ همان سـهم‌هایی که در قیمت‌های چندین برابری صف‌های خرید میلیونی و حتی میلیاردی داشتند و سر خریدن آنها در گذشته دعوا بود، این روزها بر خلاف آن روزها سـر نخریدن آنها دعواسـت و بازار میلی به آنها نشان نمی‌دهد.

ابهام اولی که سـایه‌اش روی بازار سرمایه سنگینی می‌کنـد لایحه بودجـه ۱۴۰۱ اسـت. گرچه کاهش مالیات‌هـا، و تعهد دولت مبنی بـر فروش کمتر اوراق در سال آتی و تصمیماتی از این قبیل از عناصر مثبتی هستند که می‌توانند روی بازار تأثیر مثبتی بگذارند، اما هم‌قیمت شـدن نرخ سوخت صنایع پتروشیمی با نرخ خوراک آنها، که در سـال‌های قبل این نرخ حدود ۳۰ درصد نرخ خوراک بود، خبر ناخوشایند بودجه ۱۴۰۱ برای بازار سرمایه به شمار می‌رود و از عواملی است که سودسازی شرکت‌های سودساز و گردن‌کلفت بورسی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و عامل منفی مهمی اسـت که به نظر می‌رسد دولت و مجلس، قصدی برای تغییر آن در لایحه بودجه ندارند.

بنابراین اگر نگوییم لایحه بودجه ۱۴۰۱ به ضرر بازار سـرمایه است، نمی‌توان گفت که تأثیر مثبت چندانی هم روی بازار سـرمایه دارد. البته پیگیری‌های تازه‌تر نشان می‌دهد مصوبات ۱۰ بندی وزارت اقتصاد و ستاد اقتصاد پـس از چند هفته کش و قـوس (بعد از ارائه لایحه بودجه به مجلس) ضمیمه لایحه بودجه شـده است.

ابهام دیگری که فعالان اصلی و پول‌های درشـت را پشت درهای تالار شیشه‌ای نگه داشته است مذاکرات برجامی اسـت که طبیعتا اگـر توافقی صورت گیرد با کاهش انتظارات تورمی و باز شـدن مجراهای تجاری کشور، همچنین فروش بیشتر نفت و افزایش ارز تحت اختیـار دولت و به دنبال آن کاهش تورم، تأثیر مثبتی حداقل در کوتاه‌مدت روی بازار سـرمایه ندارد چرا که بازار سـرمایه به عنوان بازاری که چشم و گوش بسته از تـورم دنباله‌روی می‌کند حداقل در سـهم‌هایی که سهم‌های دلاری به حساب می‌آیند احتمالا اگر ریزش خاصی را تجربه نکنیم نمی‌توان انتظار رشـدی هم به دنبال کاهش نرخ ارز داشته باشیم.

امـا عامل اصلـی و اتفاقا مهم‌ترین عاملـی که بازار سـرمایه را تا این حد بی‌رمق و بی‌جان کرده است، نه لایحه بودجه ۱۴۰۱ است و نه مذاکرات برجامی، بلکه بی‌اعتمـادی و ترس واضح و مبرهنی اسـت که عامه فعالان بازار سرمایه نسبت به این بازار پیدا کرده‌اند.

متأسفانه باید گفت که دولت سابق فرصت بزرگی را برای عمق دادن به بازار سرمایه از دست داد و نتوانست از این استقبال مردم برای حضور در این بازار استفاده کند و دولت فعلی هـم میراث‌دار این میراث نامیمون شده است.

ایـن بی‌اعتمادی به بازار سـرمایه سـبب شـد که پول‌هایی که به این بازار در سـال ۹۹ سـرازیر شدند بـه سـمت بازارهای رقیـب از جمله بـازار نوظهور و پرریسـک رمز ارزهـا و ارز دیجیتال فرار کنند و طبق گفته نایب‌رئیس کمیسـیون اقتصاد و نوآوری و تحول دیجیتـال اتاق تهران، حدود ۱۰ میلیون ایرانی در این بـازار حضور دارند و چیـزی حدود ۵۰ میلیون دلار از پلتفرم‌های داخلی جذب بازار رمز ارزها شـود که خود این مسئله هم سـبب خارج شدن ارز قابل توجهی از کشـور شد که در این برهه حسـاس اگر بازار سرمایه طور دیگری بود شاید این سرمایه‌ها در داخل می‌ماند و شرایط به شکل دیگری رقم می‌خورد.

به هر ترتیب، دولت فعلی میراث‌دار این وضعیت در بازار سرمایه است. دولت فعلی شعارهایی داده است که هم‌اکنون موقع عمل به آنهاسـت؛ وضعیت سهام‌داران وضعیت جالبی نیست و از دولت انتظار دارند که ثبات را به بازار سـرمایه بازگرداند. اگر چه طبق آمار رسمی پربازده‌ترین بازار مالی در بازه ۱۰ سـاله، بازار سرمایه بوده اسـت اما فعالان این بازار این روزها در دلسردی کامل به سر می‌برند.

بورس به پیشگویی نیاز دارد؛ نه پیش‌بینی!

یک کارشناس بازار سرمایه بر این باور است که متغیرهای مبهم سیاسی و اقتصادی تاثیرگذار روی این بازار امکان پیش‌بینی آینده بازار را سلب کرده است.

رضا خانکی در گفت‌وگو با ایسنا با تاکید بر اینکه آینده بازار را باید پیشگویی کرد تا پیش‌بینی، توضیح داد: به قدری متغیرهای سیاسـی موثر بر بازار زیاد است که امکان پیش‌بینی آینده آن وجود ندارد. نمی توان گفت توافق سیاسـی می‌شود یا نه و یا اینکه چه سرنوشتی در انتظار بودجه سال آینده است. اما به نظر من واکنش این روزهای بازار طبیعی اسـت. وقتی بازار یک پارچه مثبت یا یکپارچه منفی می‌شـود یعنی دارد به یک اتفاق بیرونی واکنش نشان می‌دهد.

وی ادامه داد: این اتفاق بیرونی همان مذاکرات سیاسی، کرونا، تغییرات شدید نرخ بهره و... است. برای مثال در سـال ۱۳۹۹ یکی در دلایل صعود و سقوط یک دست بازار دستکاری بانک مرکزی در نرخ بهره بود. بانک مرکزی یکباره نرخ بهره را از ۲۰ درصد به هشـت درصد و دوباره از هشـت درصد به ۲۰ درصد تغییر داد.

▣ بورس با چه ابهاماتی رو به رو است؟

این تحلیلگر بازار سرمایه در ادامه درمورد ابهاماتی که بازار سرمایه با آنها رو به رو است اظهار کرد: در وضعیت فعلی چند پارامتر موثر وجود دارد که کسـی درمورد آن صحبت نمیکند. اینکه نتیجه مذاکرات چه خواهد شـد؟ معلوم نیسـت در شرف توافقیم یا خیر. اگر قرار است توافق صورت بگیرد چگونه است؟ موقت یا دائمی؟ بازگشت برجام است یا توافق دیگر؟ از طرف دیگر وزیر اقتصاد و رئیس کل بانک مرکزی روزه سکوت گرفته‌اند. مشخص نیست اگر توافق شود سرنوشت دلار چه خواهد شد؟ برنامه بانک مرکزی برای کنترل بازارها چیست؟ هیچ فردی در جایگاه حکمرانی خود را در این مقام نمیداند که این ریسک‌ها را از سر راه بازار بردارد.

خانکی با اشـاره به دامنه نوسـان در بازار سـرمایه گفت: در بازار دلار دامنه نوسان وجود ندارد و دلار میتواند در یک روز نرخ خود را پیدا کند. اما در بازار بورس دامنه نوسان وجود دارد و باعث می‌شود بورس قادر نباشد به اتفاقات بیرونی واکنش متعادل نشان دهد. بنابراین دچار بیش واکنشی می‌شود.

▣ حذف دامنه نوسان حتمی است اما فوری نیست!

وی همچنین درمورد حذف دامنه نوسـان عنوان کرد: سـوالی که مطرح می‌شـود این است که حذف دامنه نوسان در چه شرایط و چه زمانی درست است؟ هیچ زمان مناسبی را برای حذف دامنه نوسان پیدا نمیکنیم زیرا دامنه نوسـان از ابتدا اشـتباه بوده و اثرات بدی روی بازار گذشته است. هر زمانی هم حذف شود به بازار اسیب میزند. اگر در روند صعودی حذف شود، ممکن است سهم‌ها گران شوند و برعکس.

این کارشـناس بازار سـرمایه افزود: در هر حال این آسیب‌ها اما برای مدت کوتاه ۱۰ روزه تا یک ماهه اسـت. نباید از تجربه همه جهان بترسـیم. حذف دامنه نوسان باید برنامه‌ریزی شود و در یک برنامه یک ساله صورت بگیرد اما مشخص باشد و سلیقه‌ای نباشد که با تغییر ادم‌ها قانون هم تغییر کند.

بورس متأثر از مذاکرات یا همگرایی نرخ ارز در سنا و نیما

بازار سرمایه طی روزهای اخیر تحت تأثیر مذاکرات قرار گرفته و شائبه‌ای مبنی بر کاهش نرخ دلار در پی به سرانجام رسـیدن مذاکرات در میان برخی فعالان بازار سرمایه مشاهده می‌شود.

این در حالی است که به باور کارشناسان اقتصادی و بازار سـرمایه، اگرچه به سرانجام رسیدن مذاکرات می‌توانـد دلار را تـا محدوده ۲۴ تـا ۲۵ هزار تومان کاهـش دهد، اما این کاهش نرخ مقطعی اسـت و تا زمانی که سایر متغیرهای اقتصادی تغییر نکنند، نرخ دلار در محدوده‌های پیشین باقی می‌ماند.

نکتـه قابل توجـه این اسـت که نرخ بـازار حواله که بسـتر معاملاتی آن «سـامانه نیما» اسـت، محل فروش ارزهای شـرکت‌های بزرگ صادراتی از جمله شـرکت‌های بورسی اسـت. در روزهای اخیر با توجه به سیاسـت وزارت اقتصاد و بانک مرکزی در راستای حذف رانت موجود در اختلاف بین نرخ سـنا و نیما، نرخ ارز نیمایی در حال افزایش است و این موضوع در افزایش سودآوری شرکت‌های بورسی و در صورت‌های مالی آنها انعکاس یافته اسـت. به بیان دیگر، با توجه به اینکه گزارش فعالیت و صورت‌های مالی شرکت‌ها بـر همین مبنای ارز نیمایی تهیه می‌شـود، بنابراین، درآمد و سـودآوری شـرکت‌های بورسی متأثر از نرخ ارز نیمایی است. ضوابط و شفافیتی که بر بازار سرمایه حکم‌فرما است، شـرکت‌های بورسی را ملزم کرده تا بر اسـاس الزاماتی که طبق قانون برای بازگشت دلار شـرکت‌های صادراتی و کامودیتی‌هـا وجود دارد، ارز خود را در سـامانه نیما ارائه دهند. به باور کارشناسان بازار پول و سرمایه، با وجود نوساناتی که طی ۷ ماهه اخیر در بازار عرضه اسکناس و صرافی‌ها وجود داشته و تا ۳۱ هزار تومان نیـز نرخ دلار افزایش پیدا کرده، این عدد در بازار نیما در حدود ۲۴ هزار تومان نوسان داشـته است. بنابراین، کاهش نرخ ارز تا محدوده ۲۵ هـزار تومان هم برای این دسـته شـرکت‌ها خالی از ریسک سودآوری است.

▣ اثرات مذاکرات بر بازار سـرمایه موقتی است

در همین راستا مرتضی افقه، استاد دانشگاه چمران اهواز، در گفت‌وگو با سنا اظهار کرد: مذاکرات و نتیجه آن، در وهلـه اول یک شـوک به همـراه دارد که به صـورت ریزش دلار تا آسـتانه نرخ ۲۵ هـزار تومان خود را نشـان می‌دهد. اما تا زمانی که اقدام واقعی در سـایر متغیرهای اقتصادی رخ ندهد، دوباره نرخ بازار آزاد به قیمت‌های پیشین خود باز خواهد گشت. وی ادامه داد: سایر نرخ‌های ارز چه نرخ نیمایی و چه نرخ سـنایی متناسـب با نرخ ارز در بازارهای آزاد خود را تنظیم می‌کنند و بعید به نظر می‌رسد آنها نیز کاهش چندانی داشته باشند. با توجه به گرایشی که در دولت و مجلس و نیز در میان کارشناسـان اقتصادی مبنی بر کاهش فاصلـه میان بـازار آزاد و نرخ‌های نیمایی وجـود دارد، احتمال افزایش نـرخ نیمایی که مبنای محاسـبات در صورتهای مالی شـرکت‌های صادراتی اسـت وجود دارد. بنابراین، به نظر نمی‌رسد کاهشی که در بازار سرمایه به دلیل تصور تأثیرپذیری منفی از مذاکرات ایجاد شده است، تداوم داشته باشد.

▣ کاهش فاصله میان ارز نیما و سنا

این کارشناس امور اقتصادی با اشاره به سیاست‌های وزارت اقتصاد و امور دارایی و بانک مرکزی در کاهش فاصلـه میان نـرخ ارز نیمایی و سـنایی تصریح کرد: بدون شـک رانت زمینه‌سـاز فسـاد در اقتصاد است اما رانت در قالب فرصت‌سـازی بـرای تولیدکننده و مصرف‌کننده نه تنها امر مخربی نیسـت بلکه مفید و کارساز است. اساسـا، تخصیص رانت، سیاستی است که در کشـورهای در حال توسـعه بـا هدف کاهش نابرابری اجتماعی و فقر مورد توجه سیاسـت‌گذاران اسـت. او با تأکید بر اینکـه مابه‌التفاوت حذف فاصله سـنا و نیمـا می‌تواند در اختیـار تولیدکنندگان قرار گیـرد، گفت: عمده صادرات کشـور، محصولات خام هستند، بنابراین سیاست فعلی برای حمایت از تولید با توجه بـه تخصیص آن به صادرکنندگان کارگشـا نیسـت. به گفته افقه، کاهش فاصله میان ارز نیمایی و ارز سنایی و همچنین کاهش رانت، در بازار سرمایه اثرگذار اسـت. در حقیقت، تک نرخی شـدن ارز در اقتصاد کشور به‌طور کلی و بازار سرمایه به‌طور خاص، پیامدهای مثبـت دارد، اما این امر نباید یکباره انجام شود، زیرا سبب ایجاد شوک به بازارهای مالی می‌شود.

او خاطرنشـان کرد: در شرایط کنونی اقتصاد کشور بهتر اسـت برای صادرکننـدگان مکانیزمی مشـابه پیمان‌سپاری ارزی در نظر گرفته شود. پیمان سپاری ارزی معمولا در شرایط کمبود ارزی برقرار می‌شود و هدف آن بازگشـت ارز حاصل از صادرات به کشـور و جلوگیری از خروج سـرمایه است. البته پیمان‌سپاری ارزی تبعـات خـود را دارد و مطلوب اسـت از طریق دسـتورالعمل و ضوابط اجرایی بازگشت ارز حاصل از صادرات کالا به چرخه اقتصادی کشور تضمین شود.